

СЛУЖБЕН ВЕСНИК НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Број 114   Год. LXII

Петок, 3 ноември 2006

Цена на овој број е 270 денари

www.slvesnik.com.mk

contact@slvesnik.com.mk

СОДРЖИНА

1961. Закон за полиција.....	Стр. 1
Огласен дел.....	1-48

СОБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА 1961.

Врз основа на член 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ПОЛИЦИЈА

Се прогласува Законот за полиција, што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 30 октомври 2006 година.

Бр. 07-3954/1   Претседател
30 октомври 2006 година   на Република Македонија,
Скопје   **Бранко Црвенковски, с.р.**

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Љубиша Георгиевски, с.р.

З А К О Н ЗА ПОЛИЦИЈА

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој закон се уредуваат полициските работи, организацијата на Полицијата, полициските овластувања и правата и обврските што произлегуваат од работниот однос на полициските службеници во Министерството за внатрешни работи (во натамошниот текст: Министерството), што не се уредени со Законот за внатрешни работи.

Член 2

Полицијата е дел од Министерството во кој се вршат полициски работи преку полициски службеници.

Полициски службеник е овластено службено лице согласно со одредбите од Законот за внатрешни работи, униформиран и неуниформиран припадник на Полицијата со полициски овластувања, кој ги врши полициските работи во согласност со закон.

Член 3

Основна функција на Полицијата е заштита и почитување на основните слободи и права на човекот и граѓанинот гарантирани со Уставот на Република Македонија, законите и ратификуваните меѓународни договори, заштита на правниот поредок, спречување и откривање на казниви дела, преземање мерки за гонење на сторителите на тие дела, како и одржување на јавниот ред и мир во општеството.

Член 4

Заради создавање услови за работа на Полицијата, во Министерството:

1) се утврдуваат кадровските и образовните потреби, принципите за напредување во службата и управувањето со човечките ресурси;

2) се донесуваат развојни, организациски и други насоки за работа;

3) се донесуваат планови за користење на материјално-финансиски средства;

4) се донесуваат и спроведуваат планови за изградба и користење на информациски системи за сопствени потреби;

5) се донесуваат и спроведуваат планови за изградба и користење на радио-комуникациски и телекомуникациски системи за сопствени потреби;

6) се утврдуваат потреби за развој и примена на современи научни, криминалистички достигнувања и примена на технички средства;

7) се развива и унапредува меѓународната полициска соработка;

8) се организира и спроведува надзор, внатрешна контрола и финансиска ревизија и

9) се вршат други работи утврдени со закон.

II. ПОЛИЦИСКИ РАБОТИ

Член 5

Полициски работи, во смисла на овој закон, се дејствија на полициските службеници што се однесуваат на:

- заштита на животот, личната сигурност и имотот на граѓаните;
- заштита на слободите и правата на човекот и граѓанинот гарантирани со Уставот на Република Македонија, законите и ратификуваните меѓународни договори;
- спречување на вршење кривични дела и прекршоци, откривање и фаќање на нивните сторители и преземање на други со закон определени мерки за гонење на сторителите на тие дела;
- одржување на јавниот ред и мир;
- регулирање и контрола на сообраќајот на патиштата;
- контрола на движење и престој на странци;
- обезбедување на државната граница и контрола на преминување на државната граница;
- укажување помош и заштита на граѓаните во случај на неопходна потреба;
- обезбедување на определени личности и објекти и
- други работи утврдени со закон.

Член 6

Полицијата укажува помош на државните органи, општините и на градот Скопје, на правни и физички лица во спасувањето на луѓето и материјалните добра од природни непогоди и други несреќи.

Член 7

Полицијата укажува помош (асистенција) за спроведување на извршна одлука, доколку при спроведувањето на извршувањето, надлежниот државен орган, односно лицата кои со посебен закон се овластени да го спроведат извршувањето, наидат на физички отпор или таков отпор може оправдано да се очекува.

Барањето за асистенција, надлежниот државен орган од ставот 1 на овој член, го поднесува до Полицијата во писмена форма, најдоцна пет дена пред спроведување на извршувањето на одлуката од ставот 1 на овој член.

Началникот на Секторот за внатрешни работи одлучува за начинот на давање на помошта (асистенција) и за тоа навреме го известува подносителот на барањето.

Член 8

Кога лицето кон кое се применети полициските овластувања согласно со овој закон, смета дека полицискиот службеник ги повредил неговите слободи и права, има право на претставка до Полицијата.

Полицијата е должна да изврши проверка по наводите во претставката од ставот 1 на овој член и во рок од 30 дена од денот на приемот на претставката, во писмена форма, да го известува подносителот за преземените мерки.

Член 9

Министерот за внатрешни работи (во натамошниот текст: министерот) до Владата на Република Македонија (во натамошниот текст: Владата), доставува писмен извештај за извршените полициски работи најмалку еднаш годишно.

Министерот до Собранието на Република Македонија и неговите работни тела, доставува писмен извештај за извршените полициски работи најмалку еднаш годишно.

Писмениот извештај за извршените полициски работи Министерството го објавува на начин достапен за јавноста (интернет страница, средства за јавно информирање и друго).

Член 10

Полицијата ја известува јавноста за прашањата од нејзина надлежност.

На барање на граѓаните, државните органи, јавните претпријатија и на други правни лица, Полицијата им дава информации, податоци и известувања за прашања од својот делокруг за кои тие се непосредно заинтересирани.

Нема да се даваат информации, податоци и известувања кои согласно со закон се определени со соодветен степен на класификација, освен кога се исполнети условите утврдени со посебен закон.

Нема да се даваат лични податоци со кои располага Министерството, освен во случаи утврдени со овој и посебен закон.

Информациите, податоците и известувањата од ставовите 1 и 2 на овој член ги дава овластен работник од министерот.

Член 11

Полицијата соработува со граѓаните, државните органи, здруженија на граѓани и други правни лица заради спречување или откривање на кривични дела и прекршоци.

Полицијата соработува со органите на општините и на градот Скопје за работите што се однесуваат на јавната безбедност и безбедноста на сообраќајот на патиштата.

Заради остварување на соработката и зацврстување на влијанието на јавноста во работата на Полицијата од ставовите 1 и 2 на овој член можат да се формираат советодавни и координативни тела (совети и комисии), со цел да се изградат заеднички препораки за подобрување на јавната безбедност на подрачјето на општината и на градот Скопје, градење доверба и партнерски односи во превенирањето на појавите што влијаат на безбедноста.

Член 12

Полицијата соработува со странски полициски служби и меѓународни полициски организации, согласно со ратификуваните меѓународни договори и членството во меѓународни полициски организации и институции.

Член 13

Полицискиот службеник е должен надвор од работното време да преземе неопходни мерки според околностите на случајот, заради заштита на животот, личната сигурност и имотот на граѓаните.

Член 14

Полицискиот службеник презема мерки што се однесуваат на гонење на сторител на казниво дело, само кога постојат основи за сомневање дека лицето е сторител на такво дело.

Основи за сомневање постојат кога Полицијата полага со сознанија кои врз основа на криминалистичкото и полициското знаење и искуство можат да се оценат како доказ за сторено казниво дело и вина на сторителот на тоа дело.

Кога постојат основи за сомневање за казниво подготвување или планирање или за извршување на кривично дело, Полицијата отвора криминалистичка обработка и презема мерки согласно со Законот за кривичната постапка.

III. ОРГАНИЗАЦИЈА НА ПОЛИЦИЈАТА

Член 15

Полициските работи во Министерството ги врши Биро за јавна безбедност (во натамошниот текст: Бирото), како орган во состав на Министерството.

Во надлежност на Бирото е:

1) концептуално планирање, следење и анализирање на безбедносната состојба и причините за појава на криминалитет и загрозување на јавната безбедност;

2) усогласување, насочување, генерален и стручен надзор и контрола над работата на организационите единици на Полицијата;

3) собирање, обработка, анализа, користење, оценување, пренос, чување и бришење на податоци од делокругот на работа на Полицијата, како и обработка на лични податоци под услови и на начин утврдени со овој и посебен закон;

4) учество во вршењето на одредени сложени работи од делокругот на работа на организационите единици на Полицијата;

5) спроведување на ратификуваните меѓународни договори за полициска соработка и други меѓународни акти за кои е надлежна Полицијата;

6) предлагање стандарди за опрема и материјално-технички средства за организационите единици на Полицијата;

7) грижа за подготвеноста на Полицијата за дејствување и работа во услови на сложена безбедносна состојба и

8) други работи утврдени со закон.

Генералниот надзор ја опфаќа организационата структура на Полицијата, методологијата на работа на Полицијата и се врши еднаш на четири години.

Стручниот надзор се врши по наредба на директорот на Бирото доколку се оцени потреба за надзор на почитувањето на пропишаните стандарди и постапки за работа на Полицијата.

Член 16

Со Бирото раководи директор, кој на предлог на министерот го именува и разрешува Владата на Република Македонија, за време од четири години.

За директор на Бирото може да биде именувано лице кое покрај општите услови за засновање на работен однос во Полицијата предвидени со овој закон, ги исполнува и следниве посебни услови:

1) да има завршено соодветно високо образование и

2) да има работно искуство најмалку од десет години, со потврдени резултати во областа на правосудството, Јавното обвинителство или во Полицијата.

Директорот може да биде разрешен по негово барање, кога е осуден за сторено казниво дело на казна затвор од најмалку шест месеца или заради несовесно и нестручно вршење на работата.

Член 17

За вршење на полициски работи за кои е потребен висок степен на специјализација, а заради ефективно и економично извршување на одредени специфични и сложени задачи, како и за потребите на секторите за внатрешни работи и регионалните центри за гранични работи, по принцип на централизирано работење, се формираат Централни полициски служби, кои работите ги вршат на целата територија на Република Македонија.

Централните полициски служби ги вршат работите од областа на организираниот криминал, криминалистичката техника, работите на давање поддршка во извршувањето на одредени специфични и сложени работи на подрачјето на секторите за внатрешни работи и регионалните центри за гранични работи од страна на посебните единици на Полицијата, како и други работи и задачи.

Со Централните полициски служби раководи началник.

За началник на Централните полициски служби може да биде назначено лице кое покрај општите услови за засновање на работен однос во Полицијата предвидени со овој закон, ги исполнува и следниве посебни услови:

1) да има завршено соодветно високо образование и

2) да има работно искуство во Полицијата најмалку од осум години, од кои четири години на раководно работно место.

Началникот на Централните полициски служби го назначува и разрешува министерот од редот на вработените, во транспарентна постапка.

Началникот на Централните полициски служби, за својата работа непосредно е одговорен на директорот.

Член 18

Во Централните полициски служби функционира Оддел за организиран криминал за спречување и откривање на кривични дела за кои гонењето се презема по службена должност, извршени од организирана група од најмалку три лица, која дејствува одреден период, со цел за да оствари непосредна или посредна финансиска корист или друг вид материјална корист и која ќе изврши едно или повеќе кривични дела, како и за други кривични дела за кои со закон е пропишана казна затвор во траење од најмалку четири години.

Одделот од ставот 1 на овој член ги врши работите и за откривање и спречување на кривични дела кои по својата природа се транснационални, како и за откривање на организирани групи кои користат насилство и друг вид сила и притисок, се вклучуваат во легалните економски активности и со коруптивни дејствија создаваат услови за полесно остварување профит и заштита од кривично гонење.

Одделот од ставот 1 на овој член во извршувањето на своите работи соработува и ги спроведува насоките добиени од јавниот обвинител, согласно со закон.

Одделот од ставот 1 на овој член при извршувањето на своите работи добива поддршка во материјални и човечки ресурси од секторите за внатрешни работи и регионалните центри за гранични работи.

Член 19

Заради заштита на безбедноста на Република Македонија, кога јавниот ред и мир е нарушен во поголем обем или заради спасување на луѓето и имотот при природни непогоди и други несреќи, директорот на Бирото може од полициските службеници да формира полициски единици за извршување на определени задачи.

Член 20

За вршење на полициските работи, на територијата на Република Македонија се формираат сектори за внатрешни работи.

Секторите за внатрешни работи се формираат во зависност од големината на подрачјето, бројот на населението, бројот на кривичните дела и прекршоците, како и значењето на патните правци и географската положба на општините кои ги зафаќа секторот за внатрешни работи.

Сектори за внатрешни работи, согласно со овој закон се:

1) Сектор за внатрешни работи - Скопје, со седиште во Скопје, за вршење на полициски работи на подрачјето на градот Скопје и општините Арачиново, Зелениково, Илинден, Петровец, Сопишта, Студеничани и Чучер Сандево;

2) Сектор за внатрешни работи - Битола, со седиште во Битола, за вршење на полициски работи на подрачјето на општините Битола, Демир Хисар, Долнени, Крушево, Кривогаштани, Македонски Брод, Могила, Новаца, Пласница, Прилеп и Ресен;

3) Сектор за внатрешни работи - Велес, со седиште во Велес, за вршење на полициски работи на подрачјето на општините Велес, Градско, Демир Капија, Кавадарци, Неготино, Росоман и Чашка;

4) Сектор за внатрешни работи - Куманово, со седиште во Куманово, за вршење на полициски работи на подрачјето на општините Кратово, Крива Паланка, Куманово, Липково, Ранковце и Старо Нагоричане;

5) Сектор за внатрешни работи - Охрид, со седиште во Охрид, за вршење на полициски работи на подрачјето на општините Вранешница, Вевчани, Дебар, Дебарца, Другово, Зајас, Кичево, Осломеј, Охрид, Струга и Центар Жупа;

6) Сектор за внатрешни работи - Струмица, со седиште во Струмица, за вршење на полициски работи на подрачјето на општините Богданци, Босилово, Валандово, Василево, Гевгелија, Дојран, Конче, Ново Село, Радовиш и Струмица;

7) Сектор за внатрешни работи - Тетово, со седиште во Тетово, за вршење на полициски работи на подрачјето на општините Боговиње, Брвеница, Врапчиште, Гостивар, Желино, Јегуновце, Маврово и Ростуша, Теарце и Тетово и

8) Сектор за внатрешни работи - Штип, со седиште во Штип, за вршење на полициски работи на подрачјето на општините Берово, Винаца, Делчево, Зрновци, Карбинци, Кочани, Лозово, Македонска Каменица, Пехчево, Пробиштип, Свети Николе, Чешиново - Облешево и Штип.

Член 21

За вршење на полициските работи, секторот за внатрешните работи:

1) ја следи и анализира безбедносната состојба и појавите кои предизвикуваат настанување и развој на криминалитетот и настани кои ја доведуваат во опасност јавната безбедност на подрачјето за кое е формиран;

2) ја организира, усогласува, насочува и врши контрола на работата на полициските станици;

3) врши криминалистички работи и работи на превенција на криминалитетот;

4) собира, обработува, анализира, користи, оценува, пренесува, чува и брише податоци од делокругот на работата на Полицијата за подрачјето за кое е формиран, како и врши обработка на лични податоци под услови и на начин утврдени со овој и посебен закон;

5) непосредно учествува во извршување на сложените работи од делокругот на работата на полициската станица;

6) по потреба извршува и спроведува утврдени мерки од областа на безбедноста на државната граница;

7) презема мерки заради заштита на определени лица и објекти;

8) ја информира јавноста за работи од својот делокруг и

9) врши други работи утврдени со закон, друг пропис или согласно со обврските што произлегуваат од членството во меѓународните полициски организации и институции.

Член 22

Со секторот за внатрешни работи раководи началник.

За началник на сектор за внатрешни работи може да биде назначено лице кое покрај општите услови за засновање на работен однос во Полицијата предвидени со овој закон, ги исполнува и следниве посебни услови:

1) да има завршено соодветно високо образование и

2) да има работно искуство во Полицијата најмалку од шест години, од кои четири години на раководно работно место.

Началникот на секторот за внатрешни работи го назначува и разрешува министерот од редот на вработените, во транспарентна постапка.

Началникот на секторот за внатрешни работи, за својата работа непосредно е одговорен на директорот на Бирото.

Член 23

Во секторот за внатрешни работи се формира полициска станица од општа надлежност за непосредно вршење на полициските работи за определено подрачје.

Полициска станица од општа надлежност се:

1) Полициска станица – Аеродром;

2) Полициска станица – Бит Пазар;

3) Полициска станица – Гази Баба;

4) Полициска станица – Драчево;

5) Полициска станица – Горче Петров;

6) Полициска станица – Карпош;

7) Полициска станица – Кисела Вода;

8) Полициска станица – Центар;

9) Полициска станица – Чаир;

10) Полициска станица – Берово;

11) Полициска станица – Битола;

12) Полициска станица – Валандово;

13) Полициска станица – Велес;

14) Полициска станица – Винаца;

15) Полициска станица – Гевгелија;

16) Полициска станица – Гостивар;

17) Полициска станица – Дебар;

18) Полициска станица – Делчево;

19) Полициска станица – Демир Хисар;

20) Полициска станица – Кавадарци;

21) Полициска станица – Кичево;

22) Полициска станица – Кочани;

23) Полициска станица – Кратово;

24) Полициска станица – Крива Паланка;

25) Полициска станица – Крушево;

26) Полициска станица – Куманово;

27) Полициска станица – Македонски Брод;

28) Полициска станица – Неготино;

29) Полициска станица – Охрид;

30) Полициска станица – Прилеп;

31) Полициска станица – Пробиштип;

- 32) Полициска станица – Радовиш;
- 33) Полициска станица – Ресен;
- 34) Полициска станица – Свети Николе;
- 35) Полициска станица – Струга;
- 36) Полициска станица – Струмица;
- 37) Полициска станица – Тетово и
- 38) Полициска станица – Штип.

Член 24

Со полициската станица од член 23 на овој закон раководи командир кој работите ги врши во полициска униформа.

За командир на полициска станица може да биде избрано лице кое покрај општите услови за засновање на работен однос во Полицијата предвидени со овој закон, ги исполнува и следниве посебни услови:

- 1) да има завршено соодветно високо образование и
- 2) да има работно искуство во Полицијата најмалку од шест години.

Командирот од ставот 1 на овој член се избира со мнозинство гласови од вкупниот број советници од страна на советот на општината во којашто е сместена полициската станица од општа надлежност на Министерството (во натамошниот текст: советот на засегнатата општина), од листа која содржи најмалку тројца кандидати, предложена од страна на министерот, меѓу кои барем еден кандидат припаѓа на заедницата која е во мнозинство во тие општини.

Ако советот на засегнатата општина не избере ниту еден од предложените кандидати во рок од 15 дена од денот на доставувањето на листата, министерот ќе предложи втора листа која содржи најмалку тројца нови кандидати, меѓу кои барем еден кандидат припаѓа на заедницата која е во мнозинство во тие општини.

Ако и по спроведувањето на постапката од ставот 4 на овој член советот на засегнатата општина повторно не избере ниту еден од предложените кандидати во рок од 15 дена од денот на доставувањето на листата, министерот по консултација со Владата, ќе го избере командирот на полициската станица од општа надлежност од двете листи на кандидати предложени од министерот, како и тројца дополнителни кандидати предложени од страна на советот на засегнатата општина.

Министерот го задржува овластувањето за разрешување на командирот на полициската станица од општа надлежност, во согласност со овој закон.

Член 25

Командирот на полициската станица од членот 24 на овој закон, на секои шест месеца писмено го информира советот на засегнатата општина за работите што се однесуваат на јавната безбедност и безбедноста на сообраќајот на патиштата.

Командирот од ставот 1 на овој член по барање на советот го информира советот на засегнатата општина за работите што се однесуваат на јавната безбедност и безбедноста на сообраќајот на патиштата.

Командирот од ставот 1 на овој член, од советите на засегнатите општини прима препораки за подобрување на јавната безбедност и безбедноста на сообраќајот на патиштата, заради градење доверба меѓу Полицијата и локалното население.

Член 26

За вршење на полициските работи што се однесуваат на обезбедување на државната граница и контрола на преминување на државната граница се формираат регионални центри за гранични работи, и тоа:

Регионален центар - Југ, со седиште во Кавадарци;
 Регионален центар - Исток, со седиште во Делчево;
 Регионален центар - Север, со седиште во Скопје и
 Регионален центар - Запад, со седиште во Охрид.

Со регионалниот центар за гранични работи раководи началник кој работите ги врши во полициска униформа.

За началник на регионален центар за гранични работи може да биде назначено лице кое покрај општите услови за засновање на работен однос во Полицијата предвидени со овој закон, ги исполнува и следниве посебни услови:

- 1) да има завршено високо образование и
- 2) да има работно искуство во Полицијата најмалку од десет години, од кои четири години на раководно работно место.

Началникот од ставот 2 на овој член го назначува и разрешува министерот од редот на вработените, во транспарентна постапка, во согласност со подзаконските акти на министерот.

Началникот на регионалниот центар за гранични работи, за својата работа непосредно е одговорен на директорот.

Член 27

Во регионалните центри за гранични работи се формираат полициски станици за обезбедување на државната граница и полициски станици за гранична контрола, согласно со меѓународните стандарди за надзор на државната граница.

Со полициските станици од ставот 1 на овој член раководи командир кој работите ги врши во полициска униформа.

Командирот на полициските станици од ставот 2 на овој член го назначува и разрешува министерот по предлог на директорот на Бирото од редот на вработените, во транспарентна изборна постапка.

IV. ПОЛИЦИСКИ ОВЛАСТУВАЊА

Член 28

Полициски овластувања уредени со овој закон се:

- 1) проверка и утврдување на идентитетот на лица и предмети;
- 2) собирање на информации;
- 3) повикување;
- 4) приведување;
- 5) задржување;
- 6) потрага по лица и предмети;
- 7) пренасочување, насочување или ограничување на движењето на лица и превозни средства на определен простор за нужно потребно време;
- 8) предупредување и наредување;
- 9) привремено одземање на предмети;
- 10) преглед или претрес на определени објекти и простории на државни органи, институции што вршат јавни овластувања и други правни лица и увид во определена нивна документација;
- 11) сопирање, преглед или претрес на лица, багаж и превозни средства;
- 12) обезбедување и преглед на местото на настанот;
- 13) примање на пријави;
- 14) јавно распишување награда;
- 15) снимање на јавни места;
- 16) собирање, обработка, анализирање, користење, оценување, пренесување, чување и бришење на податоци, како и обработка на лични податоци под услови и на начин утврдени со овој и посебен закон;

17) примена на посебни истражни мерки и прикриени извори на податоци и

18) заштита на лица опфатени согласно со прописите за заштита на сведоци.

При преземање на дејствијата во рамките на полициските овластувања од ставот 1 на овој член, можат да се употребат и средства за присилба под услови и на начин утврдени со закон.

Член 29

Полициските овластувања од членот 28 на овој закон ги применуваат полициските службеници.

Одредбите за полициските овластувања предвидени со овој закон, се однесуваат и на други овластени службени лица на Министерството кога вршат полициски работи, доколку со друг закон поинаку не е определено.

Член 30

На полициските службеници министерот или од него овластено лице во Министерството им издава службена легитимација и значка.

Полицискиот службеник е должен да носи униформа во извршувањето на работите на одржување на јавниот ред и мир, регулирање и контрола на сообраќајот на патиштата, обезбедување на државната граница и контрола на преминувањето на државната граница и во извршувањето на други полициски работи утврдени со закон.

Полицискиот службеник може работите од ставот 2 на овој член да ги врши и во цивилна облека кога тоа ќе го нареди непосредниот раководен полициски службеник.

Член 31

Полицискиот службеник е овластен да носи оружје и други средства за присилба.

Член 32

Полицијата може да ги ограничи основните слободи и права на човекот и граѓанинот само под услови и во постапка утврдени со Уставот на Република Македонија и со закон.

Во извршувањето на полициските овластувања полицискиот службеник е должен да постапува хумано и да ги почитува достоинството, угледот и честа на лицата како и основните слободи и права на човекот и граѓанинот.

Член 33

Полицискиот службеник во униформа при примена на полициските овластувања, е должен да се легитимира.

Кога полицискиот службеник ги применува полициските овластувања во цивилна облека, е должен најнапред да се легитимира.

По исклучок од ставовите 1 и 2 на овој член, полицискиот службеник нема да се легитимира ако реалните околности за примена на полициските овластувања укажуваат дека би можело да се загрози постигнувањето на нивната цел. Полицискиот службеник својот статус ќе го најави со зборовите "полиција".

Кога ќе престанат околностите од ставот 3 на овој член, полицискиот службеник ќе се легитимира на начин одреден во ставовите 1 и 2 на овој член.

Член 34

При примената на полициските овластувања повикување, приведување и задржување, полицискиот службеник мора веднаш да го извести лицето на јазик

што го разбира, за причините за повикувањето, приведувањето или задржувањето и на јасен начин да го поучи за правото да молчи, правото да се советува со бранител, правото на бранител за време на полициската постапка, правото на лекарска помош ако тоа лицето го бара, како и за правото да се извести член на неговото семејство или нему блиско лице.

Член 35

Примената на полициските овластувања мора да биде сразмерна на потребата заради која се преземаат.

Од полициските овластувања се применуваат само оние со кои со најмалку штетни последици и во најкраток временски период ќе се оствари целта.

Член 36

Полициските овластувања полицискиот службеник ги применува по лична одлука, по наредба на раководен полициски службеник, на барање на надлежен суд или јавно обвинителство, согласно со закон.

Полицискиот службеник е должен да ги извршува наредбите од ставот 1 на овој член, освен ако нивното извршување претставува кривично дело.

Член 37

Полициските овластувања кон малолетни лица ги применуваат полициски службеници кои се посебно оспособени за работи на сузбивање на малолетничката деликвенција.

Во исклучителни случаи, полициски овластувања кон малолетни лица можат да применуваат и други полициски службеници ако заради околностите на случајот не можат да постапуваат полициските службеници од ставот 1 на овој член.

Полициските овластувања кон малолетните лица по правило се применуваат во присуство на нивниот родител или старател, освен ако заради посебни околности или неодложност на постапувањето тоа не е можно.

1. Проверка и утврдување на идентитет на лица и предмети

Член 38

Проверката на идентитетот на лице ќе се примени кон лицето:

1) кое треба да се лиши од слобода, приведе, задржи, упати или предаде на надлежен државен орган или установа;

2) од кое се заканува опасност за чие спречување е неопходно полициско постапување;

3) над кое се извршува преглед или претрес или се преземаат други со закон утврдени мерки и активности;

4) кое е затечено во туѓ дом, објект и други простории или во превозни средства над кои се извршува преглед или претрес, ако проверката на идентитетот е потребна;

5) кое е затечено на простор или објект на кој е привремено ограничена слободата на движење и задржување, ако проверката е неопходно потребна;

6) кое пријавува извршено кривично дело или прекршок или сторителите на тие дела, односно соопштува информации од интерес на работата на Полицијата, освен ако лицето кое го пријавува кривичното дело или прекршокот не сака да се идентификува;

7) кое со своето однесување предизвикува сомневање дека е сторител на кривично дело или прекршок или дека има намера да стори такви дела или кое одговара на описот на лице по кое се трага;

8) кое ќе се затекне на местото на извршено кривично дело или прекршок;

9) кое се наоѓа на место на кое заради безбедносни причини е потребно да се утврди идентитетот на сите лица или на поголемиот број лица;

10) на оправдано барање на службено лице од државен орган, правно или физичко лице и

11) во други случаи утврдени со закон.

Оправдано барање од ставот 1 точка 10 на овој член е барањето од кое е очигледно дека на службеното лице податоците му се неопходни за законско постапување или кога на физичкото лице му е повредено некое право.

Полицискиот службеник е должен да го запознае лицето за причините за проверката на неговиот идентитет.

Член 39

Проверка на идентитетот на лице се врши со увид во неговата лична карта или друга јавна исправа со негова фотографија.

По исклучок од ставот 1 на овој член идентитетот може да биде потврден врз основа на исказ од лице чиј идентитет е проверен или познат на полицискиот службеник.

Полицискиот службеник може да ги задржи документите за утврдување на идентитет на лицето само за време потребно за утврдување на идентитетот, а потоа веднаш му ги враќа на лицето.

Ако лицето одбива или не е во можност да даде податоци за себе или да го докаже идентитетот, може да биде задржано за време потребно за утврдување на идентитетот, но не подолго од три часа, освен кога се исполнети условите од членот 50 на овој закон.

На лицето кое е задржано, во смисла на ставот 4 од овој член, му се овозможува идентитетот да го докаже на кој било начин.

Член 40

Идентитет на лице се утврдува кога лицето не ги поседува исправите од членот 39 став 1 на овој закон или кога постои сомневање во веродостојноста на овие исправи, како и кога идентитетот не е потврден согласно со членот 39 став 2 на овој закон.

Идентитетот на лицето од ставот 1 на овој член се утврдува со користење на методи и средства на криминалистичка тактика и техника, медицински или други соодветни вештачења.

Ако утврдувањето на идентитетот на лицето не може да се изврши согласно со ставовите 1 и 2 на овој член, Министерството е овластено јавно да објави опис на лицето, снимка, цртеж или фоторобот на лицето.

Кога идентитетот не може да се утврди на друг начин, Министерството е овластено да објави фотографија на лицето кое за себе не може да даде лични податоци или на леш на непознато лице.

Член 41

Утврдување на идентитет на предмет се врши заради утврдување на истоветноста, обележјата и својствата на предметот или односот меѓу лицата или настаниите и предметите.

Министерството е овластено јавно да објави фотографија, цртеж, снимка или опис на предметот ако е тоа од значење за утврдување на идентитетот на предметот.

2. Собирање на информации

Член 42

Полицискиот службеник е овластен да собира информации во врска со казниви дела, во непосредни разговори со граѓани и претставници на државни органи и правни лица.

Граѓанинот и претставникот на државниот орган, односно правното лице од ставот 1 на овој член, не е должен да ги даде бараните информации на полицискиот службеник.

3. Повикување

Член 43

Полицијата е овластена писмено со покана да повикува граѓани заради собирање потребни известувања неопходни за извршување на полициските работи.

Писмената покана од ставот 1 на овој член содржи: име и презиме на лицето кое се повикува, назив, место и адреса на седиштето на организационата единица на Полицијата каде што се повикува лицето, причини за повикувањето, место и време на повикувањето, како и поука за правото на бранител во полициската постапка, како и последиците доколку не се јави на поканата.

Повиканото лице може присилно да се доведе само со судска наредба и само тогаш кога очигледно одбегнува да се јави на уредно доставена покана во која било предупредено на можноста од присилно доведување и тогаш кога своето недоаѓање нема да го оправда.

Лицето кое ќе се јави на поканата или било присилно доведено, а одбило да даде известувања, не смее повторно да се повикува заради истите причини.

Лицето кое е повикано или присилно доведено се поучува за правата од членот 34 на овој закон, како и за околноста дека истото не е лишено од слобода и дека откако ќе даде или одбие да даде известување може да си оди.

За повикувањето и извршениот разговор со повиканото лице, полицискиот службеник изготвува службена белешка.

Член 44

Лицето може да се повика во време од 6,00 до 22,00 часот.

Ако постои опасност од одлагање, полицискиот службеник е овластен да го повика лицето и надвор од времето утврдено во ставот 1 на овој член.

Член 45

Полицискиот службеник е овластен да повика лице и усно, при што е должен да му ги соопшти причините за повикувањето, а со согласност на лицето може да го превезе до службените простории.

Лице може да се повика и преку средствата за јавно информирање кога е тоа неопходно потребно заради опасност од одлагање, безбедност на постапувањето или кога поканата се упатува на поголем број лица.

Повикување на малолетно лице се врши со доставување на писмена покана до неговиот родител или старател.

4. Приведување

Член 46

Лице може да се приведе врз основа на писмена наредба издадена од надлежен суд.

Лицето од ставот 1 на овој член може да се приведе заради спроведување во просториите на Полицијата, друг надлежен државен орган или до местото одредено со наредбата.

Полицискиот службеник е должен на лицето кое треба да го приведе да му ја предаде наредбата од ставот 1 на овој член.

Полицискиот службеник нема да му ја враќа наредбата од ставот 1 на овој член на лицето за кое основано се сомнева дека ќе даде отпор.

Лицето може да се приведе во време од 6,00 до 22,00 часот.

Во случај кога приведувањето е нужно заради преземање на полициските работи кои не трпат одлагање, лицето може да се приведе и надвор од времето утврдено во ставот 5 на овој член.

Член 47

Приведување без писмена наредба може да се изврши на лице:

- 1) чиј идентитет треба да се утврди;
- 2) за кое е распишана потерница;
- 3) затекнато во извршување на кривично дело за кое се гони по службена должност и
- 4) затекнато во извршување на прекршок со елементи на насилство.

Член 48

Одредбите за приведување не се применуваат спрема лице за кое оправдано се претпоставува дека неговото приведување значително ќе го наруши неговото здравје.

Доколку приведувањето се врши по наредба на судот за причините од ставот 1 на овој член се известува судот што ја издал наредбата за приведување.

Одредбите за приведување не се применуваат и спрема лице кое извршува работи кои не смеат да се прекинат се додека не се обезбеди соодветна замена.

Член 49

Полицискиот службеник е должен лицето кое се приведува, пред приведувањето да го запознае со правата од членот 34 на овој закон.

5. Задржување

Член 50

Полицискиот службеник може да задржи лице за кое постојат основи за сомневање дека сторило кривично дело за кое се гони по службена должност, под услови и на начин утврдени со посебен закон, при што задржувањето може да трае најмногу 24 часа.

Полицискиот службеник може да задржи лице затечено при извршување на прекршок под услови и на начин утврдени со посебен закон, како и лице кое го нарушува или загрозува јавниот ред и мир, а воспоставувањето на јавниот ред и мир или отстранувањето на загрозувањето не може да се постигне на друг начин.

Задржувањето од ставот 2 на овој член може да трае најмногу 12 часа.

Полицискиот службеник може да задржи лице под дејство на алкохол или други психоактивни материи под услови и на начин утврдени со посебен закон, при што задржувањето може да трае најмногу 8 часа.

Лицето кое го испорачал странски орган на безбедноста заради спроведување до надлежен државен орган може да се задржи најмногу 24 часа.

Задржувањето се прекинува веднаш по престанувањето на причините за задржување.

6. Потрага по лица и предмети

Член 51

Полицијата е овластена да спроведува мерки на потрага по лица и предмети.

Мерките за потрага од ставот 1 на овој член се потерница, распис и објава.

Потерница се распишува за лица за кои е издадена наредба во согласност со закон.

Распис се распишува за:

- 1) лице за кое постојат основи на сомневање дека е сторител на кривично дело или прекршок или за лице кое може да даде известување за сторени кривични дела или прекршоци или за сторителите на такви дела и
  - 2) исчезнати лица.
- Објава се распишува за:
- 1) утврдување на живеалиште или престојувалиште на лице;
  - 2) утврдување на идентитет на лице кое не е во состојба да даде лични податоци за себе или за леш чиј идентитет не може да се утврди и
  - 3) пронаоѓање на предмети во врска со кривично дело или прекршок, како и предмети кои се исчезнати.

7. Пренасочување, насочување или ограничување на движењето на лица и превозни средства на определен простор за нужно потребно време

Член 52

Полицискиот службеник е овластен да пренасочи, насочи или ограничи движење на лица и превозни средства на определен простор за нужно потребно време заради:

- 1) спречување на извршување на кривично дело или прекршок;
- 2) постоење основи за сомневање дека е сторено кривично дело за кое се гони по службена должност;
- 3) пронаоѓање и фаќање на сторител на кривично дело или прекршок;
- 4) пронаоѓање и фаќање на лице по кое се трага;
- 5) откривање и обезбедување траги на кривично дело и предмети што можат да послужат како доказ во постапката;
- 6) случаи на загрозување безбедност предизвикана од елементарни непогоди и други несреќи и
- 7) собирање известувања што можат да бидат од корист за успешно водење на постапката.

Пренасочувањето, насочувањето или ограничувањето на движењето од ставот 1 на овој член не смее да трае подолго од времето неопходно потребно за остварување на целта заради која истото се применува.

За остварување на целта од ставот 1 на овој член полицискиот службеник е овластен да изврши отстранување на лица (евакуација) на безбедно растојание, да забрани пристап на лица и возила, да изврши преглед на просторот, лицата и превозните средства, како и да изврши проверка на идентитетот на лицата.

Член 53

Полициските овластувања од членовите 51 и 52 на овој закон ги спроведува Полицијата со полициски и криминалистичко-тактички активности: преглед на одредени објекти, простор, лица и превозни средства, заседа, рација и блокада на определени објекти, патишта и друг простор.

8. Предупредување и наредување

Член 54

Полицискиот службеник ќе го предупреди лицето кое со своето однесување, дејствување или пропуштање на одредени дејствија може да ја доведе во опасност својата безбедност, безбедноста на другите лица или безбедноста на имотот, да го наруши јавниот ред и мир или да ја загрози безбедноста на сообраќајот на патиштата или кога оправдано се очекува дека тоа лице може да стори или да предизвика други лица да сторат кривично дело или прекршок.

Член 55

Полицискиот службеник во извршувањето на полициските работи може да издаде усна наредба во случаи кога е тоа потребно за:

- да се заштити животот и личната сигурност на луѓето и имотот;
- да се спречи извршување на кривично дело за кое се гони по службена должност или прекршок, да се обезбедат траги од кривично дело и предмети што можат да послужат како доказ во кривична или прекршочна постапка;
- да се одржи или спречи нарушување на јавниот ред и мир, како и за воспоставување на нарушен јавен ред и мир;
- заштита на сигурноста на објекти и личности кои се обезбедуваат;
- контрола, регулирање и безбедност во сообраќајот на патиштата;
- обезбедување на државната граница и контрола на преминување на државната граница и
- спасување на луѓето и отстранување на последиците од природни непогоди и други несреќи.

Член 56

Предупредувањето и наредувањето се вршат на јасен, недвосмислен и разбирлив начин.

9. Привремено одземање на предмети

Член 57

Полицискиот службеник привремено ќе одземе предмет:

- 1) кога околностите укажуваат дека со одреден предмет е сторено кривично дело или прекршок, како и предмети кои се принос од извршено кривично дело или прекршок или предметот е наменет за извршување на кривично дело или прекршок;
- 2) кога заради заштита на општата безбедност, одземањето на предметот неопходно е потребно;
- 3) на лице на кое привремено му е ограничена слободата на движење, а поседува или може да употреби предмет за самоповредување, напад или бегство и
- 4) кој може да послужи како доказ во постапката.

За привремено одземените предмети полицискиот службеник е должен да издаде потврда. Во потврдата се наведени обележјата на привремено одземените предмети по кои тој се разликува од другите предмети, како и податоци за лицето од кое е одземен предметот, времето кога е одземен предметот и местото каде што е одземен предметот.

Член 58

Кога заради својствата на привремено одземените предмети, чувањето во просториите на Полицијата не е возможно или е поврзано со значителни тешкотии,

привремено одземените предмети може да се смести, чува или обезбеди на соодветен начин и во соодветен простор, до донесување на одлука на надлежен државен орган.

Кога ќе престанат причините заради кои предметот бил привремено одземен, а кога со друг закон или одлука на надлежен државен орган поинаку не е определено, привремено одземените предмети ќе се врати на лицето од кое е одземен.

Член 59

Ако повиканото лице привремено одземените предмети согласно со овој закон не ги преземе во определен рок, кој не може да биде пократок од еден месец, Министерството може да организира нивна продажба кога за натамошната постапка не е надлежен судот или орган на државната управа, ако:

- 1) се заканува опасност од уништување или значително губење на вредноста на предметот или
- 2) чувањето и одржувањето на предметот е поврзано со несразмерни трошоци или други тешкотии.

Средствата од продажбата на привремено одземените предмети од ставот 1 на овој член, се приход на Буџетот на Република Македонија.

10. Преглед или претрес на определени објекти, простории на државни органи, институции што вршат јавни овластувања и други правни лица и увид во нивната документација

Член 60

Полицискиот службеник е овластен во присуство на одговорно лице да изврши преглед или претрес на определени објекти, простории на државни органи институции што вршат јавни овластувања и други правни лица и да изврши увид во определена нивна документација, заради:

- 1) пронаоѓање и фаќање на лице затекнато во извршување на кривично дело кое се дало во бегство;
- 2) пронаоѓање и фаќање на лице кое при приведување се дало во бегство;
- 3) пронаоѓање и фаќање на лице за кое е распишана потерница согласно со закон;
- 4) постапување по пријава за присуство на експлозивни направи или друга опасност и
- 5) заради обезбедување на документација за успешно водење на кривичната постапка.

Ако оправдано може да се очекува дека на определен простор или објект ќе дојде до загрозување на животот на луѓето или имотот од поголеми размери или заради потреба од поголема безбедност на определени личности кои се обезбедуваат, Полицијата може да го испразни тој простор или објект, да забрани пристап, да изврши преглед и времено да го ограничи движењето во него и неговата непосредна близина.

Полицијата може да изврши противтерористички преглед на простории и објекти, заради општа сигурност на луѓето и имотот, како и заради безбедност на јавни собири и приредби.

Прегледот од ставот 3 на овој член се врши непосредно или со помош на технички средства и уреди.

11. Сопирање, легитимирање, преглед или претрес на лица, превозни средства и багаж

Член 61

Полицискиот службеник е овластен да изврши сопирање, легитимирање, преглед или претрес на лице, превозното средство и багажот кој лицето го носи со

себе кога тоа е неопходно заради пронаоѓање на предмети погодни за напад или самоповредување или кога постојат основи на сомневање дека кај нив ќе се пронајдат траги на кривично дело или предмети што можат да послужат како доказ.

Под преглед на лице, во смисла на ставот 1 од овој член, се смета увидот и проверката на облеката и обувките.

Под преглед на превозни средства, во смисла на ставот 1 од овој член, се смета преглед на сите отворени и затворени простори и места во превозното средство и багажот кој се превезува.

Преглед на лице може да изврши само лице од ист пол, освен во исклучителни случаи кога е неопходен итен преглед на лице заради одземање на оружје или предмет подобен за напад или самоповредување.

При прегледот полициските службеници се овластени да користат технички средства или службено куче.

Ако постојат основи на сомневање дека лицето кое се прегледува кај себе, во превозното средство или во багажот кој го носи со себе, поседува оружје или предмети кои можат да послужат како доказ во кривичната или во прекршочната постапка, полицискиот службеник е овластен да го задржи лицето на местото каде што се врши прегледот до обезбедување судска наредба за претрес, но не подолго од 6 часа.

По обезбедување на наредбата за претрес од ставот 6 на овој член, полицискиот службеник е овластен да употреби разумна сила како крајно средство, ако е тоа нужно за да изврши претрес на лицето или насилно да го отвори затвореното превозно средство или багажот кој лицето го носи со себе, а одбива доброволно да го отвори.

12. Обезбедување и преглед на местото на настанот

Член 62

Кога полицискиот службеник дознава за извршено кривично дело, прекршок или настан заради што треба да се изврши непосредно забележување, утврдување или разјаснување на фактите, полицискиот службеник е овластен да го обезбеди местото на настанот до доаѓање на службените лица од надлежниот државен орган, истото да го прегледа заради откривање и обезбедување траги на кривично дело и предмети што можат да послужат како доказ, пронаоѓање на сторител, како и прибирање известувања во врска со кривичното дело, прекршокот или настанот.

Полицискиот службеник е должен да преземе соодветни мерки и активности за неодожно укажување помош на настраданите лица и отстранување на последиците од кривичното дело, прекршокот или настанот.

Полицискиот службеник има право лицата затечени на местото на извршувањето на кривичното дело да ги упати до истражниот судија или да ги задржи до неговото доаѓање најмногу 6 часа, ако тие би можеле да дадат податоци важни за кривичната постапка и ако е веројатно дека подоцна не би можело да се изврши нивно сослушување или тоа би било сврзано со значително одлагање или со други тешкотии.

Заради заштита на жртвите на кривичното дело или прекршокот или заради заштита на интересите на постапката, полицискиот службеник е овластен да забрани снимање на местото на настанот.

13. Примање на пријави

Член 63

Полицискиот службеник прима кривични пријави за кривични дела за кои се гони по службена должност и пријави за прекршоци.

Кога при поднесувањето на кривичната пријава од ставот 1 на овој член или при вршење на увид се утврди дека се работи за кривично дело за кое се гони по приватна тужба или се утврди дека делото нема обележја на казниво дело, полицискиот службеник е должен за тоа да го извести оштетениот во рок од 15 дена.

14. Јавно распишување награда

Член 64

Полицијата е овластена јавно да распише награда за дадено известување заради:

- 1) откривање и фаќање на сторител на кривично дело;
- 2) пронаоѓање на исчезнати лица и
- 3) други оправдани случаи, кога известувањата од граѓаните се потребни заради вршење на полициските работи.

Распишувањето на наградата се објавува во средствата за јавно информирање или на друг погоден начин.

Правото на награда не може да го оствари лицето кое дало известување за распишаната награда, доколку Полицијата веќе располагала со таква информација или податоци.

15. Снимање на јавни места

Член 65

Под снимање на јавни места во смисла на овој закон, се подразбира траен аудио и видео надзор над јавните места каде што зачестено се извршуваат кривични дела или прекршоци, со цел за нивно спречување.

Кога постои опасност на јавните собири да се загрози животот, здравјето на луѓето и имотот, полицискиот службеник е овластен да изврши видео снимање или фотографирање на јавниот собир.

Намерата за спроведување на снимање на јавните места и собири, пред започнување со активност, Полицијата може јавно да ја соопшти.

Снимениот материјал од ставовите 1 и 2 на овој член се чува во Полицијата шест месеца, по што материјалот се уништува, освен материјалот што претставува доказ во кривична или прекршочна постапка, со кој се постапува согласно со закон.

16. Собирање, обработка, анализирање, користење, оценување, пренесување, чување и бришење на податоци и обработка на лични податоци

Член 66

Полицијата собира, обработува, анализира, користи, оценува, пренесува, чува и брише податоци, обработува лични податоци под услови и на начин утврдени со овој и посебен закон и води евиденции за личните и други податоци за чие собирање е овластена со овој закон, заради спречување и откривање на кривични дела и прекршоци, како и пронаоѓање и фаќање на нивните сторители.

Полицијата обработува лични податоци кога постојат основи за сомневање дека лицето извршило, е вклучено или било вклучено во планирање, организирање, финансирање или извршување на кривично дело.

Податоци за правно лице се собираат кога постојат основи за сомневање дека правното лице е вклучено или било вклучено во извршување или обид за извршување на кривично дело, како и кога правното лице се користи за планирање, организирање, раководење и финансирање на криминална активност или се користи за прикривање на криминалните приноси.

Член 67

Лични податоци, во смисла на овој закон, се: лично име, податоци за раѓање (ден, месец, година и место), живеалиште или престојувалиште, адреса на станот и државјанство, како и други податоци преку кои директно или индиректно може да се идентификува одредено лице.

Лични податоци што се однесуваат исклучиво на расно потекло, верско убедување, сексуално однесување или политичко мислење, припадност на определено движење или организација формирани согласно со закон, како и други посебни категории на лични податоци утврдени со посебен закон, не може да се собираат од страна на Полицијата.

По исклучок, Полицијата може да ги собира личните податоци од ставот 2 на овој член, под услови и на начин утврдени со овој и посебен закон, кога тоа исклучително е неопходно за потребите на определена истрага.

Член 68

Полицијата собира лични и други потребни податоци непосредно од лице на кое тие податоци се однесуваат, од други лица или од веќе постојните збирки на податоци, кои согласно со закон ги водат надлежни државни органи, јавни институции, установи и други правни лица.

При собирање на лични и други потребни податоци наменети за докажување на кривични дела или прекршоци за идентификација на сторителите, полициските службеници можат да употребат технички средства за фотографирање и видео и аудио снимање на начин и под услови утврдени со закон.

При собирање на лични и други податоци од други лица или од веќе постојните збирки на податоци и на начин од ставот 2 на овој член, полициските службеници за тоа не се должни да го известат лицето на кое се однесуваат податоците, ако тоа оневозможува или го отежнува извршувањето на полициските работи.

За собраните податоци полицискиот службеник изготвува оперативен извештај, што се доставува до непосредниот раководен работник и до Одделот за организиран криминал.

Член 69

Полицијата води евиденции за:

- 1) лица на кои по која било основа им е ограничена слободата на движење (повикани, приведени, задржани и друго);
- 2) лица за кои постојат основи за сомневање дека се сторители на кривични дела или прекршоци;
- 3) сторени кривични дела за кои се гони по службена должност или прекршоци, како и за лица оштетени со тие дела;
- 4) лица и предмети по кои се трага, како и за лица на кои им е забранет влез во Република Македонија;
- 5) лица на кои им е извршена проверка на идентитетот;
- 6) дактилоскопирани, фотографирани лица и лица за кои е направена ДНК анализа;

7) оперативни акции, оперативни извештаи, оперативни обработки, известувања, извори на сознанија и лица под посебна полициска заштита;

8) дневни настани во врска со вршењето на полициските работи;

9) употреба на средства за присилба;

10) поднесени претставки од граѓани против полициски службеник и преземени мерки;

11) сторени кривични дела од непознат сторител;

12) привремено одземени предмети и

13) откриени фалсификувани пари, фалсификувани парични единици - евра и други фалсификувани странски валути.

Покрај евиденциите од ставот 1 на овој член, Полицијата може да води и други евиденции под услови и на начин утврдени со овој и посебен закон.

Член 70

Евиденциите од членот 69 на овој закон, Полицијата ги води одделно, зависно од тоа дали истите се засновани на факти или сознанија.

Член 71

Податоците за бројот на извршени кривични дела или прекршоци и бројот на пријавени сторители и оштетени лица, како и другите нумерички податоци може да се користат за статистички и аналитички цели во Министерството.

Податоците од ставот 1 на овој член можат да се дадат на користење на надлежни стручни и научни институции заради статистички цели и научно истражувачка работа.

Лични податоци можат да се доставуваат до странски полициски служби и меѓународни организации на нивно барање, во согласност со закон и ратификуваните меѓународни договори.

Член 72

Лични податоци можат да се користат согласно со целите пропишани со овој закон и во согласност со прописите со кои се уредува заштитата на личните податоци.

Член 73

Личните податоци внесени во евиденциите од членот 69 на овој закон веднаш се бришат во случаите кога ќе се утврди дека не се точни или престанале причините, односно условите заради кои личниот податок е внесен во евиденцијата.

Член 74

Податоците содржани во евиденциите од членот 69 на овој закон, од нивното внесување, сè до нивното бришење смеат да се даваат под услови и на начин предвидени со овој и посебен закон.

Член 75

Потребата од натамошно чување на податоците содржани во евиденциите од членот 69 на овој закон, се оценува секои три години.

Оцената од ставот 1 на овој член ја врши Комисија формирана од министерот.

Комисијата од ставот 2 на овој член е составена од пет члена и нивни заменици, од кои четири претставници од Министерството и еден претставник од Дирекцијата за заштита на личните податоци.

Член 76

Правото на субјектот на лични податоци на пристап и исправка на неговите лични податоци со кои располага Полицијата, како и обврската за заштита на личните податоци се обезбедуваат под услови и на начин утврдени со посебен закон.

По исклучок од ставот 1 на овој член, правото на пристап до личните податоци нема да се обезбеди ако ограничувањето е неопходно заради вршење на законските надлежности на Полицијата за превенција, откривање и гонење на сторители на кривични дела и прекршоци, остварување на системот на јавна безбедност или кога тоа е неопходно за заштита на субјектот на лични податоци или на правата и слободите на други лица.

Член 77

Дирекцијата за заштита на личните податоци врши надзор над обработката на личните податоци и нивната заштита утврдена со овој и посебен закон.

17. Примена на посебни истражни мерки и прикриени извори на податоци

Член 78

Заради обезбедување на податоци и докази неопходни за успешно водење на кривичната постапка, кои на друг начин не можат да се соберат или нивно собирање би било сврзано со поголеми тешкотии, за кривични дела за кои е пропишана казна затвор од најмалку четири години и за кривични дела за кои е пропишана казна затвор до пет години за кои постои основано сомнение дека се извршени од страна на организирана група, банда или друго злосторничко здружение, Полицијата може да примени посебни истражни мерки согласно Законот за кривичната постапка или друг закон.

Ако постојат основи на сомневање дека е сторено кривично дело кое се гони по службена должност или се подготвува неговото сторување, а Полицијата тоа дело не може поинаку да го открие, спречи или докаже или тоа би било сврзано со несразмерни тешкотии, полициските службеници можат да користат прикриени извори на податоци.

18. Заштита на лица опфатени согласно со прописите за заштита на сведоци

Член 79

Полицијата презема со закон утврдени мерки за заштита на лица кои дале или можат да дадат податоци важни за кривичната постапка или лица кои се во врска со нив, со чие изнесување нивниот живот, здравје, слобода, физички интегритет или имот од поголем обем се изложуваат на опасност.

Мерките од ставот 1 на овој член Полицијата ги врши додека постојат причини за тоа.

19. Употреба на средства за присилба

Член 80

Под присилба во смисла на овој закон се смета употреба на легитимен, соодветен и пропорционален физички или механички притисок, со примена на средства и на начин пропишани со закон, насочен спрема одредено лице од страна на полицискиот службеник, само во случај кога полициските работи на друг начин не можат да бидат извршени.

Средства за присилба во смисла на овој закон се: физичка сила, гумена палка, средства за врзување на лица, уред за присилно запирање на возила, службено куче, хемиски средства, огнено оружје, како и посебни видови на оружје и експлозивни средства.

Средствата за присилба можат да се употребат, ако целта на постапувањето на Полицијата не може да биде остварена на друг начин.

Забранета е примена на средства за присилба заради изнудување на признание или изјава.

Полицискиот службеник секогаш ќе употреби средство на присилба со кое со најмалку штетни последици ќе ја оствари целта.

Пред секоја употреба на средства за присилба полицискиот службеник доколку за тоа постојат услови, се легитимира и јасно го предупредува лицето за употребата на средствата.

Кога се исполнети условите за употреба на средства за присилба лицата спрема кои ќе се применат овие средства нема да се предупредат, доколку со даденото предупредување би се довело во прашање извршувањето на полициските работи.

Полицискиот службеник е должен да престане со употреба на средството за присилба, веднаш штом ќе престанат причините поради кои дошло до негова употреба.

Полицискиот службеник е должен да обезбеди помош и медицинска нега на повреденото лице спрема кое е употребено средство за присилба во најкраток можен рок, доколку е тоа неопходно и ако тоа го дозволуваат околностите.

Член 81

Кога средството за присилба е употребено во границите на полициските овластувања, се исклучува одговорноста на полицискиот службеник кој го употребил, како и на одговорниот раководен полициски службеник кој ја наредил неговата употреба.

Основаноста, оправданоста и правилноста на употребата на средството за присилба во секој конкретен случај ја оценува непосредниот раководен полициски службеник. Непосредниот раководен полициски службеник го известува надлежниот јавен обвинител за секоја употреба на огнено оружје.

Основаноста, оправданоста и правилноста на употребата на огнено оружје и употребата на средство за присилба кога е предизвикана тешка телесна повреда или настапи смрт на некое лице или кога средството за присилба е употребено спрема повеќе лица, ги оценува организационата единица на Министерството надлежна за вршење внатрешна контрола и професионални стандарди, која ги разгледува околностите под кои е применето средството за присилба и изготвува извештај со мислење за основаноста, оправданоста и правилноста на употребата на средствата за присилба што го доставува до министерот.

Член 82

Ако против полициски службеник се поведе или води кривична, прекршочна или парнична постапка, поради употреба на средство за присилба или за учество во сообраќајна незгода со моторно возило при вршењето на полициските работи, Министерството му обезбедува бесплатна правна помош.

Министерството ќе му обезбеди бесплатна правна помош и на граѓанин кој укажал помош на полициски службеник при вршење на полициските работи, ако против него е поведена кривична, прекршочна или парнична постапка заради дејствија сторени во врска со укажаната помош.

19. 1. Употреба на физичка сила

Член 83

Под употреба на физичка сила, во смисла на овој закон, се смета употребата на различни зафати, боречки вештини или на нив слични постапки врз телото на друго лице, кои имаат за цел одбивање на напад, спречување бегство на лице или совладување на отпорот од тоа лице.

19.2. Употреба на гумена палка

Член 84

Употребата на гумена палка е дозволена кога со употреба на физичката сила полициските работи не можат да бидат извршени.

19.3. Употреба на средства за врзување на лица

Член 85

Средствата за врзување на лица се употребуваат заради:

- 1) спречување на отпор на лица или одбивање на напад насочен спрема полицискиот службеник;
- 2) спречување на бегство на лица и
- 3) оневозможување самоповредување или повреда на други лица.

Полицискиот службеник вообичаено му ги врзува рацете на лицето зад неговиот грб.

19. 4. Употреба на уреди за присилно запирање на возила

Член 86

Уреди за присилно запирање на возила се применуваат заради:

- 1) спречување на бегство на лице кое е затечено во извршување на кривично дело кое се гони по службена должност;
- 2) спречување на бегство на лице кое е лишено од слобода или за кое има издадено наредба за лишување од слобода;
- 3) спречување на незаконито преминување на државната граница со возило и
- 4) спречување на недозволен пристап на возила до објекти или подрачја каде што се наоѓаат лица кои ги обезбедуваат полициските службеници.

19. 5. Употреба на службено куче

Член 87

Службеното куче се употребува како средство за присилба во случаите кога:

- 1) се исполнети условите за употреба на физичка сила или гумена палка;
- 2) се исполнети условите за употреба на огнено оружје и
- 3) се воспоставува нарушен јавен ред и мир.

Во случаите кога се исполнети условите за употреба на огнено оружје службеното куче може да се користи и без заштитна корпа, а во сите други случаи само со заштитна корпа.

19. 6. Употреба на хемиски средства

Член 88

Употребата на хемиски средства е дозволена во случаите од членот 91 став 2 на овој закон, во случаи на воспоставување на нарушен јавен ред и мир во пого-

лем обем, како и заради извлекување на лица од затворен простор или заради решавање заложничка ситуација, при што не смее да се загрози животот и здравјето на граѓаните.

Хемиски средства можат да се употребат и во случаите кога се исполнети условите од членот 89 на овој закон.

19. 7. Употреба на огнено оружје спрема лица

Член 89

Полицискиот службеник е овластен да употреби огнено оружје кога е тоа апсолутно неопходно и кога со употреба на другите средства за присилба полициските работи не можат да бидат извршени.

Полицискиот службеник е овластен да употреби огнено оружје кога на друг начин и со употреба на другите средства за присилба не може:

- 1) да го заштити својот живот или животот на другите луѓе;
- 2) да спречи извршување на кривично дело за кое може да се изрече казна затвор во траење најмалку од четири години;
- 3) да спречи бегство на лице затекнато во извршување на кривично дело за кое може да се изрече казна затвор од десет години или потешка казна или лице за кое е распишана потерница заради извршено такво кривично дело;
- 4) да се спречи бегство на лице лишено од слобода заради извршено кривично дело од точката 3 на овој став или лице за кое е распишана потерница заради бегство од издржување на казна затвор за такви кривични дела и
- 5) да се спречи напад врз објект или личност што се обезбедува.

Пред употребата на огненото оружје, полицискиот службеник ќе упати усна наредба и предупредување "стој, полиција!", а потоа и втора наредба и предупредување "стој, ќе пукам!".

Наредбите и предупредувањата од ставот 3 на овој член нема да се упатат ако со тоа би се довело во прашање извршувањето на полициските работи.

Полицискиот службеник нема да употреби огнено оружје спрема лицето кое е задржано согласно со овој закон, освен кога тоа е неопходно за да го заштити својот живот или животот на други лица, како и во случаи кога е потребно да се спречи бегство на задржаното лице.

Пукање во воздух заради сигнализација, барање помош и застрашување, како и пукање во животни кога тие го загрозуваат животот на луѓето, не се смета како употреба на огнено оружје во смисла на овој закон.

Член 90

Употребата на огнено оружје не е дозволена ако се доведува во опасност животот на други лица, освен ако употребата на огненото оружје е единствено средство за одбрана од посреден напад, опасност од напад врз животот на други лица.

19.8. Употреба на средства за присилба спрема група

Член 91

При воспоставување на нарушен јавен ред и мир во поголем обем, полицискиот службеник е овластен да упати наредба на група лица да се разотидат.

Ако групата не се разотиде, дозволена е употреба на следниве средства за присилба:

- 1) физичка сила;
- 2) гумена палка;
- 3) хемиски средства;
- 4) млазови вода и
- 5) службени кучиња.

Средствата од ставот 2 на овој член можат да се употребат само по наредба на полицискиот службеник кој раководи со акцијата.

19.9. Употреба на посебни видови на оружје и експлозивни средства

Член 92

Употреба на посебни видови на оружје и експлозивни средства е дозволена кога се исполнети условите од членот 89 став 2 на овој закон, во случај на непосреден напад врз животот на едно или повеќе лица или во случај на напад што се врши од лице вооружено со посебен вид на оружје или експлозивни средства, ако со употребата на другите видови на оружје полициските работи не можат да бидат извршени.

Употреба на посебни видови на оружје и експлозивни средства одобрува директорот на Бирото.

19.10. Употреба на огнено оружје спрема животни

Член 93

Огнено оружје се употребува спрема животни кога од нив се заканува непосредна опасност од напад по животот и телото на луѓето или постои опасност од загрозување на животот или здравјето на луѓето (заразна болест или слично).

Оружјето се употребува спрема болни и тешко повредени животни, во случај кога ветеринар или друго лице не може да преземе соодветни мерки.

V. РАБОТНИ ОДНОСИ

Член 94

Правата и обврските од работниот однос, полицискиот службеник ги остварува согласно со прописите за работни односи, Колективниот договор на Министерството и овој закон.

Член 95

Работен однос во Полиција може да заснова лице кое ги исполнува следниве општи услови:

- 1) да е државјанин на Република Македонија;
- 2) да е полнолетно, а да не наполнило 25 години живот ако за првпат заснова работен однос на работно место за кое е предвидено средно образование, односно 30 години живот ако за првпат заснова работен однос на работно место за кое е предвидено високо образование;
- 3) да има завршено најмалку четиригодишно средно образование;
- 4) да е здравствено и психофизички способно и
- 5) со правосилна пресуда да не му е изречена казна забрана на вршење професија, дејност или должност.

Со актот за систематизација на работните места во Министерството, можат да се утврдат и посебни услови за засновање на работен однос во Полицијата.

Член 96

При вработувањето во Полицијата треба да бидат соодветно и правично застапени граѓаните кои припаѓаат на сите заедници, со почитување на критериумите на стручност и компетентност.

При вработувањето во Полицијата да се почитува принципот на еднаквост на половите.

Член 97

Полициски службеник заснова работен однос врз основа на јавен оглас на начин и под услови утврдени со овој закон.

По исклучок, работен однос без јавен оглас се заснова за работни места со посебни должности овластувања утврдени со актот за систематизација на работните места во Полицијата и за стипендисти на Министерството-завршени студенти на Полициската академија.

Член 98

Полициските службеници се стекнуваат со звања врз основа на видот на образованието, работниот стаж, работното место и годишната оценка.

За полициските службеници се утврдуваат следниве звања:

- генерален полициски советник;
- главен полициски советник;
- виш полициски советник;
- полициски советник;
- главен инспектор;
- самостоен инспектор;
- виш инспектор;
- инспектор;
- помлад инспектор;
- главен полицаец;
- виш полицаец и
- полицаец.

Член 99

За приправниците за полициски службеник ќе се применуваат прописите за работните односи и Колективниот договор на Министерството.

Член 100

Полицискиот службеник е должен при вработувањето во Полицијата да потпише изјава со следниот текст: "Се обврзувам дека во својата работа ќе ги почитувам Уставот, законите на Република Македонија и стандардите на полициската етика, совесно и уредно ќе ги вршам полициските работи и ќе ги почитувам основните слободи и права на човекот и граѓанинот гарантирани со Уставот, законите и ратификуваните меѓународни договори".

Потпишаната изјава се чува во работното досие на полицискиот службеник.

Ако полицискиот службеник одбие да ја даде и потпише изјавата од ставот 1 на овој член, ќе се смета дека договорот за вработување не е склучен.

Член 101

Поради видот, природата и сложеноста на полициските работи, како и поради тежината на работите и посебните услови под кои тие се извршуваат, износот на средствата наменети за плата за извршување на полициските работи се зголемува за 30%.

Член 102

Полицискиот службеник е должен по наредба на непосредниот раководен полициски службеник, полициските работи да ги извршува и подолго од полното работно време, ако е тоа нужно заради нивно успешно и навремено извршување.

На полицискиот службеник за работата подолга од полното работно време му припаѓа паричен надоместок или слободни денови, согласно со прописите за работни односи и Колективниот договор на Министерството.

Член 103

Кога неодојни потреби тоа го бараат, министерот, директорот на Бирото или од нив овластен полициски службеник, може на полицискиот службеник да му го одложи, односно прекине користењето на годишниот одмор.

Во случаите на ставот 1 од овој член, полицискиот службеник има право на надоместок на стварните трошоци настанати со одложувањето, односно прекинувањето на годишниот одмор.

Член 104

Полицискиот службеник, по претходна согласност од министерот, а на предлог од посебна комисија во Министерството може да извршува определени работи, самостојна или дополнителна стопанска или професионална дејност што не се во судир со полициските работи.

Согласноста од ставот 1 на овој член, министерот ја дава на начин и под услови утврдени со прописите за работни односи.

Полицискиот службеник дејноста од ставот 1 на овој член е должен да ја врши надвор од работното време во Министерството и на начин, вршењето на таа дејност да не влијае врз законското и правилно извршување на полициските работи.

Член 105

Полицискиот службеник не смее да основа, да раководи и да биде член на раководство на политичка партија.

Полицискиот службеник со членувањето во политичка партија и со учество во нејзините активности не смее да го доведува во прашање непристрасното и законито вршење на полициските работи.

Полицискиот службеник не смее да носи или да истакнува партиски симболи во просториите и службените возила на Полицијата, партиски да се организира или дејствува во Министерството.

Полициските службеници не смеат во униформа на Полицијата да присуствуваат на партиски активности и манифестации, освен ако се на извршување на службена задача.

Член 106

Полициските службеници правото на штрајк можат да го остваруваат на начин и под услов битно да не се нарушува редовното извршување на полициските работи.

Организаторот на штрајкот е должен да го најави штрајкот на министерот и да ја достави одлуката за стапување на штрајк, како и програмата за начинот и обемот на вршење на полициските работи кои е неопходно да се извршуваат за времето на штрајкот најдоцна седум дена пред почетокот на штрајкот.

Член 107

За време на организиран штрајк во Полицијата, неопходно е да се извршуваат работите и задачите на:

- спречување, откривање и документирање на кривични дела, фаќање на сторителите и предавање на надлежните органи и неодојни работи на криминалистичката техника;
- регулирање и контрола на сообраќајот на патиштата;
- дежурните оперативни центри;
- полициските службеници за интервенција и за вршење на увид;
- обезбедување на личности и објекти;
- обезбедување на државната граница, контрола на преминување на државната граница, спречување на извршување и решавање на гранични инциденти и други повреди на државната граница и протерување на странци и
- користење на хеликоптери.

Член 108

Се забранува штрајк во Полицијата во воена или вонредна состојба.

Во случај на сложена безбедносна состојба, нарушување на јавниот ред и мир во поголем обем, природни непогоди и други несреќи или загрозување на животот и здравјето на луѓето и имотот во поголем обем, во штрајк истовремено не можат да учествуваат повеќе од 10% од вкупниот број полициски службеници на Министерството и штрајкот не може да трае подолго од три дена.

Доколку штрајкот започнал пред настапувањето на кој било од условите од ставовите 1 и 2 на овој член, полициските службеници се должни штрајкот веднаш да го прекинат.

Член 109

Психофизичката и општата здравствена состојба на полицискиот службеник, за вршење на полициските работи ја оценува здравствена комисија, најмалку еднаш годишно.

Здравствената комисија од ставот 1 на овој член ја формира министерот, на предлог на директорот на Бирото и има пет члена, од кои најмалку тројца лекари.

Полицискиот службеник за кој со одлука на здравствената комисија ќе се утврди дека е неспособен за вршење на полициските работи, заради нарушена психофизичка или општа здравствена способност која настапила како последица од повреда при работа или професионална болест, се распоредува на работно место кое одговара на видот на неговото образование и здравствена состојба.

Полицискиот службеник од ставот 3 на овој член ги задржува сите права од работниот однос кои ги имал на работното место на кое дотогаш работел.

Член 110

Министерството ги осигурува полициските службеници за случаи на несреќа при работа.

Во случај на професионално психофизичко нарушување на здравјето на полицискиот службеник, Министерството има обврска да ги покрие сите трошоци во врска со неговото лекување.

Член 111

Полициски службеник кој ќе го загуби животот при вршењето или во врска со вршењето на полициските работи, ќе се погребне на трошок на Министерството во местото кое ќе го определат членовите на неговото семејство.

На семејството на полицискиот службеник му припаѓа еднократен надоместок во висина на вкупниот износ од остварените плати во последните 24 месеца или во Полицијата да се вработи член од потесното семејство на загиналиот полициски службеник кој ќе ги исполнува условите за прием во Полицијата, согласно со овој закон.

Член 112

Лице кое по барање на полициски службеник укаже помош на Полицијата и по тој повод биде повредено, се разболе или биде спречено за работа најмалку три месеца, а не е осигурано по друга основа, има право на лекување на трошок на Фондот за здравствено осигурување, а во случај на инвалидност или телесно оштетување, има право на пензиско осигурување на товар на Министерството како и полициските службеници.

Ако во укажувањето на помошта лицето го загуби животот, семејството ги има правата од членот 111 на овој закон и правата од пензиско осигурување како семејство на полициски службеник кој го загубил животот во вршењето на полициските работи.

Член 113

Околностите под кои полицискиот службеник или лицето кое укажало помош на полициската го загубил животот ги оценува организационата единица на Министерството надлежна за внатрешна контрола и професионални стандарди, која изготвува извештај со мислење.

Извештајот со мислењето од ставот 1 на овој член се доставува до министерот и директорот на Бирото.

Член 114

Полициските службеници се должни да ја чуваат тајноста на податоците и информациите за кои дознале во вршењето или по повод вршењето на полициските работи, а кои согласно со закон или пропис донесен врз основа на закон претставуваат личен податок или класифицирана информација.

Обврската за чување на тајноста на податоците и информациите од ставот 1 на овој член трае и по престанокот на работниот однос во Министерството.

Член 115

Полициски службеник може да се упати на работа во странство, врз основа на договорите за меѓународна полициска соработка ратификувани согласно со Уставот.

Полициските службеници можат да бидат упатени да учествуваат во меѓународни цивилни операции и мировни мисии врз основа на одлука на Владата на Република Македонија, согласно со ратификуваните меѓународни договори.

Член 116

Работата на полициските службеници се оценува најдоцна до крајот на првото тримесечје во годината за претходната календарска година.

Полициски службеник кој користи отсуство подолго од шест месеца во текот на една календарска година, нема да се оценува за таа година.

Член 117

Полицискиот службеник го оценува непосредниот раководен полициски службеник.

Оцената се формира врз основа на критериумите што се однесуваат на резултатите од работата на полицискиот службеник, како и личните квалитети што тој

ги покажал во текот на работењето (стручност, знаење, оспособеност, работна дисциплина, пожртвуваност, уредност, самостојност, соработка, однос кон странките, упорност и слично).

Оцената за полицискиот службеник може да биде "се истакнува", "задоволува", "делумно задоволува" и "не задоволува".

Министерот ќе ги пропише поблиску критериумите од ставот 2 на овој член и начинот на оценување на работата на полициските службеници, образецот на оценувачкиот лист и начинот на водење на евиденцијата.

Член 118

Полицискиот службеник кој не е задоволен од оцената на членот 117 став 3 од овој закон, може во рок од осум дена од денот на оценувањето да поднесе приговор до посебна комисија формирана од министерот.

Комисијата од ставот 1 на овој член е составена од три члена, од кои еден е претставник на Македонскиот полициски синдикат.

Член 119

На полициски службеник на кого со правосилна одлука му е забрането да врши определени работи од работниот однос или ако му е изречена заштитна или безбедносна мерка, поради која не може да врши работи подолго од шест месеца или ќе мора заради издржување на казна затвор да отсуствува од работа повеќе од шест месеца, му престанува работниот однос во Полицијата со денот на врачувањето на правосилната пресуда.

Решението за престанок на работниот однос според ставот 1 на овој член го донесува министерот.

VI. РЕЗЕРВЕН СОСТАВ НА ПОЛИЦИЈАТА

Член 120

Во резервниот состав на Полицијата можат да бидат распоредени само државјани на Република Македонија, кои ги исполнуваат условите предвидени со членот 95 на овој закон.

Припадник на резервниот состав на Полицијата може да биде ангажиран за извршување на полициски работи до навршување на 50 години живот.

Член 121

Министерството врши оспособување на резервниот состав на Полицијата и тоа со основна, продолжителна и дополнителна обука.

Член 122

Обуката од членот 121 на овој закон ја организира и спроведува Министерството.

Министерот, на предлог на директорот на Бирото донесува програма за стручно оспособување на резервниот состав на Полицијата.

Член 123

Припадникот на резервниот состав на Полицијата за време на основно, продолжително и дополнително оспособување и за време на ангажирањето за извршување на полициски работи има исти права и должности, како и граѓаните во извршување на правата и должностите во одбраната.

На припадник на резервниот состав на Полицијата ќе му престане ангажирањето во резервниот состав, ако:

- повеќе не ги исполнува условите предвидени со членот 95 на овој закон;

- не покажува доволно знаења и оспособеност согласно со пропишаната програма за обука;
- поради потешка повреда на дисциплината и
- од здравствени причини.

Член 124

Припадниците на резервниот состав на Полицијата кои се повикани на вршење полициски работи носат униформа и ознаки на Полицијата и во вршење на работите имаат исти должности и овластувања како и полициските службеници.

Член 125

Министерот може да одлучи да повика припадници на резервниот состав на Полицијата за вршење на полициските работи во следниве случаи:

- за време на воена или вонредна состојба;
- за време на вооружен бунт или друг облик на насилно загрозување на уставниот поредок или безбедноста на Република Македонија;
- кога е прогласена елементарна непогода или епидемија;
- други непогоди или несреќи кои го попречуваат нормалниот тек на животот и ја загрозуваат безбедноста на животот и имотот на луѓето;
- при нарушен јавен ред и мир во поголем обем;
- кога тоа го бараат потребите од дополнително обезбедување на државната граница и
- заради спроведување на основна, продолжителна и дополнителна обука.

Член 126

Министерството води евиденција на припадниците на резервниот состав на Полицијата.

Органот надлежен за работите на одбраната кој води евиденции на лични податоци на воени обврзници е должен по барање на Министерството, да и даде на Полицијата лични податоци за воени обврзници кои се ангажирани во резервниот состав на Министерството, како и за воените обврзници кои се оспособуваат за вршење на работите во резервниот состав на Полицијата, односно се распоредени во резервниот состав на Полицијата.

VII. ОВЛАСТУВАЊЕ ЗА ПОДЗАКОНСКИ ПРОПИСИ

Член 127

Владата ќе донесе подзаконски прописи за начинот на стекнување на звањата и ознаките на звањата на полициските службеници, за униформата и ознаките на униформата на Полицијата, како и за видот на вооружувањето на Полицијата и опремата на полициските службеници.

Член 128

Министерот донесува подзаконски прописи за:

- начинот на вршење на полициските работи;
- формата и содржината на образецот на службена легитимација и значка, како и начинот на издавање на службена легитимација и значка на Полицијата;
- носењето и времето на траење на униформата на Полицијата;
- начинот на работа на здравствената комисија задолжена за утврдување на психофизичката и здравствената способност на полицискиот службеник за вршење на полициски работи;
- постапување со привремено одземени и пронајдени предмети;

- содржината и начинот на водење на евиденциите на Полицијата и формата и содржината на образецот на евиденциите на Полицијата;

- работите и дејностите што се во судир со полициските работи;
- начин на избор на полициски службеник кој се упатува на работа во странство;
- начинот на однесување и меѓусебните односи на полициските службеници;
- начинот на вршење генерален и експертски надзор и контрола и
- начин на повикување и ангажирање на припадниците на резервниот состав.

Министерот донесува Кодекс на полициска етика.

Министерот во согласност со министерот за здравство донесува подзаконски пропис за здравствените и психофизичките способности што треба да ги исполнува лицето кое заснова работен однос во Полицијата, начинот на нивното утврдување и начинот на контрола на здравствената и психофизичката способност на полициските службеници.

VIII. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 129

Подзаконските прописи предвидени со овој закон ќе се донесат во рок од 12 месеца од денот на влегувањето во сила на овој закон.

До донесувањето на прописите од членот 128 на овој закон ќе се применуваат постојните прописи доколку се во согласност со овој закон.

Член 130

За прашањата што не се регулирани со овој закон, ќе се применуваат одредбите од Законот за внатрешни работи.

Член 131

Со денот на отпочнување на примената на овој закон, престануваат да важат одредбите на членовите: 1 став 1 алинеи 12, 13 и 17, 7-а, 8, 9, 10, 11, 11-а, 12, 20-а, 20-б, 23, 27, 28, 30, 34, 40, 41, 42, 45, 46, 50, 56 став 1 алинеја 3, 64 став 2, 66, 73 зборовите: "ознаките на чиновите и условите за нивно стекнување за овластените службени лица, за униформата и ознаките на униформата" и 74 став 1 точки 3, 4 и 7 од Законот за внатрешни работи ("Службен весник на Република Македонија" број 19/95, 15/97, 55/97, 38/2002, 33/2003, 19/2004 и 51/2005).

Член 132

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија", а ќе се применува по една година од денот на неговото влегување во сила.

L I G J PËR POLICI

I. DISPOZITA TË PËRGJITHSHME

Neni 1

Me këtë ligj rregullohen punët policore, organizimi i Policisë, autorizimet policore dhe të drejtat e obligimet që dalin nga marrëdhënia e punës së nëpunësve policorë në Ministrinë e Punëve të Brendshme (në tekstin e mëtejme: Ministria), që nuk janë të rregulluara me Ligjin e punëve të brendshme.

Neni 2

Policia është pjesë e Ministrisë ku bëhen punë policore nëpërmjet nëpunësve policorë.

Nëpunës policor është personi zyrtar i autorizuar në pajtim me dispozitat e Ligjit për punë të brendshme, pjesëtar me uniformë dhe pa uniformë i Policisë me autorizime policore, i cili i kryen punët policore në pajtim me ligjin.

Neni 3

Funksioni themelor i Policisë është mbrojtja dhe respektimi i lirive dhe të drejtave themelore të njeriut dhe të qytetarit, të garantuara me Kushtetutën e Republikës së Maqedonisë, me ligjet dhe me marrëveshjet ndërkombëtare të ratifikuara, mbrojtja e rendit juridik, pengimi dhe zbulimi i veprave ndëshkuese, ndërmarrja e masave për ndjekjen e kryerësve të këtyre veprave, si dhe mbajtja e rendit dhe qetësisë publike në shoqëri.

Neni 4

Për shkak të krijimit të kushteve për punën e Policisë, në Ministri:

1) përcaktohen nevojat kuadrovice dhe arsimore, principet e avancimit në shërbim dhe udhëheqje me resurset njerëzore;

2) miratohen kahet zhvillimore, organizative dhe kahet e tjera për punë;

3) miratohen planet për shfrytëzimin e mjeteve materiale-financiare;

4) miratohen dhe zbatohen planet për ndërtimin dhe shfrytëzimin e sistemeve informatike për nevojat e veta;

5) miratohen dhe zbatohen plane për ndërtimin dhe shfrytëzimin e sistemeve radio-komunikuese dhe telekomunikuese për nevojat e veta;

6) përcaktohen nevojat për zhvillimin dhe zbatimin e arritjeve bashkëkohore shkencore, kriminalistike dhe aplikimin e mjeteve teknike;

7) zhvillohet dhe avancohet bashkëpunimi ndërkombëtar policor;

8) organizohet dhe zbatohet mbikëqyrja, kontrolli i brendshëm dhe revizioni financiar, dhe

9) bëhen punë të tjera të përcaktuara me ligj.

II. PUNËT POLICORE

Neni 5

Punë policore sipas këtij ligji janë veprimet e nëpunësve policorë që kanë të bëjnë me:

- mbrojtjen e jetës, të sigurisë personale dhe të pronës së qytetarëve;

- mbrojtjen e lirive dhe të drejtave të njeriut dhe të qytetarit të garantuara me Kushtetutën e Republikës së Maqedonisë, me ligjet dhe me marrëveshjet ndërkombëtare të ratifikuara;

- pengimin e kryerjes së veprave penale dhe kundërvajtjeve, zbulimin dhe kapjen e kryerësve të tyre dhe ndërmarrjen e masave të tjera të përcaktuara me ligj për ndjekjen e kryerësve të atyre veprave;

- mbajtjen e rendit dhe të qetësisë publike;

- rregullimin dhe kontrollin e komunikacionit rrugor;

- kontrollin e qarkullimit dhe qëndrimin e të huajve;

- sigurimin e kufirit shtetëror dhe kontrollin e kalimit të kufirit shtetëror;

- ofrimin e ndihmës dhe të mbrojtjes së qytetarëve në rast të nevojës së domosdoshme;

- sigurimin e personave dhe të objekteve të caktuara, dhe

- punë të tjera të përcaktuara me ligj.

Neni 6

Policia u ofron ndihmë organeve shtetërore, komunave dhe Qytetit të Shkupit, personave fizikë e juridikë në shpëtimin e njerëzve dhe të mirave materiale nga fatkeqësitë natyrore dhe fatkeqësi të tjera.

Neni 7

Policia ofron ndihmë (asistencë) për zbatimin e vendimit përbarues, nëse gjatë zbatimit të përbarimit, organi shtetëror kompetent, përkatësisht personat të cilët me ligj të veçantë janë të autorizuar ta zbatojnë përbarimin, hasin në rezistencë fizike ose rezistenca e këtillë mund të pritet me arsye.

Kërkesën për asistencë, organi shtetëror kompetent nga paragrafi 1 i këtij neni, e paraqet në polici me shkrim, më së voni pesë ditë para zbatimit të përbarimit të vendimit nga paragrafi 1 i këtij neni.

Kryeshefi i Sektorit të Punëve të Brendshme vendos për mënyrën e dhënien e ndihmës (asistencës) dhe për këtë e njofton me kohë paraqitësin e kërkesës.

Neni 8

Nëse personi ndaj të cilit janë zbatuar autorizimet policore në pajtim me këtë ligj, konsideron se nëpunësi policor i ka cenuar liritë dhe të drejtat e tij, ka të drejtë për parashtrësë në Polici.

Policia është e obliguar që të bëjë kontrollin e të dhënave në parashtrësën nga paragrafi 1 i këtij neni, dhe në afat prej 30 ditësh nga dita e pranimit të parashtrësës, ta njoftojë me shkrim parashtruesin për masat e ndërmarra.

Neni 9

Ministri i Punëve të Brendshme (në tekstin e mëtejme: ministri) i paraqet Qeverisë së Republikës së Maqedonisë (në tekstin e mëtejme: Qeveria) raport me shkrim për punët e kryera policore së paku një herë në vit.

Ministri Kuvendit të Republikës së Maqedonisë dhe trupave të tij punuese, u paraqet raport me shkrim për punët e kryera policore së paku një herë në vit.

Raportin me shkrim për punët e kryera policore, Ministria e shpall në mënyrën e kapshme për opinionin (internet faqe, mjetet e informimit publik etj.)

Neni 10

Policia e njofton opinionin për çështjet nga kompetenca e saj.

Me kërkesën e qytetarëve, të organeve shtetërore, të ndërmarrjeve publike dhe të personave të tjerë juridikë, Policia u jep informata, të dhëna e njoftime për çështjet nga fushëveprimi i vet për të cilat ata janë të interesuar drejtpërdrejt.

Nuk do të jepen informata, të dhëna dhe njoftime të cilat në pajtim me ligjin janë të përcaktuara me shkallë përkatëse të klasifikimit, përveç kur janë plotësuar kushtet e përcaktuara me ligj të veçantë.

Nuk do të jepen të dhëna personale me të cilat disponon Ministria, përveç në rastet e përcaktuara me këtë ligj dhe ligj të veçantë.

Informatat, të dhënat dhe njoftimet nga paragrafët 1 dhe 2 të këtij neni i jep punëtori i autorizuar nga ministri.

Neni 11

Policia bashkëpunon me qytetarët, me organet shtetërore, me shoqatat e qytetarëve dhe me personat e tjerë juridikë për shkak të pengimit ose zbulimit të veprave penale dhe kundërvajtjeve.

Policia bashkëpunon me organet e komunave dhe të Qytetit të Shkupit për punët që kanë të bëjnë me sigurinë publike dhe sigurinë e komunikacionit rrugor.

Për shkak të realizimit të bashkëpunimit dhe forcimin e ndikimit të opinionit në punën e Policisë nga paragrafët 1 dhe 2 të këtij neni, mund të formohen trupa këshillëdhënëse dhe koordinuese (këshilla dhe komisione), me qëllim që të ndërtohen rekomandime të përbashkëta për përmirësimin e sigurisë publike në rajonin e komunës dhe të Qytetit të Shkupit, ndërtimit të besimit dhe raporteve të partneritetit në preventivën e dukurive që ndikojnë në siguri.

Neni 12

Policia bashkëpunon me shërbimet policore të huaja dhe organizatat policore ndërkombëtare, në pajtim me marrëveshjet e ratifikuara ndërkombëtare dhe anëtarësimin në organizata dhe institucione policore ndërkombëtare.

Neni 13

Nëpunësi policor është i obliguar që jashtë orarit të punës të ndërmarrë masa të domosdoshme sipas rrethanave të rastit, për shkak të mbrojtjes së jetës, sigurisë personale dhe pronës së qytetarëve.

Neni 14

Nëpunësi policor ndërmerr masa që kanë të bëjnë me ndjekjen e kryerësit të veprës ndëshkuese, vetëm kur ekzistojnë baza për dyshim se personi është kryerës i veprës së atillë.

Bazat për dyshim ekzistojnë kur policia disponon me njohuri, të cilat në bazë të njohurisë dhe përvojës kriminalistike dhe policore mund të vlerësohen si dëshmi për veprën e kryer ndëshkuese dhe fajin e kryerësit të asaj veprë.

Kur ekzistojnë baza për dyshim për përgatitjen ose planifikimin e veprës ndëshkuese ose për kryerjen e veprës penale, policia hap përpunimin kriminalistik dhe ndërmerr masa në pajtim me Ligjin për procedurë penale.

III. ORGANIZIMI I POLICISË

Neni 15

Punët policore në Ministri i kryen Byroja e sigurisë publike (në tekstin e mëtejme: Byroja), si organ në përbërjen e Ministrisë.

Në kompetencë të Byrosë është:

1) planifikimi konceptor, përcjellja dhe analizimi i situatës së sigurisë dhe shkaqet e paraqitjes së kriminalitetit dhe rrezikimit të sigurisë publike;

2) harmonizimi, orientimi, mbikëqyrja e përgjithshme dhe profesionale dhe kontrolli ndaj punës së njërive organizative të Policisë;

3) grumbullimi, përpunimi, analiza, shfrytëzimi, vlerësimi, bartja, ruajtja dhe shlyerja e të dhënave nga fushëveprimi i punës së Policisë, si dhe përpunimi i të dhënave personale në kushte dhe mënyrë të përcaktuara me këtë ligj dhe ligji tjetër;

4) pjesëmarrja në kryerjen e punëve të caktuara të ndërlikuara nga fushëveprimi i punës së njërive organizative të Policisë;

5) zbatimi i marrëveshjeve ndërkombëtare të ratifikuara për bashkëpunim policor dhe akteve të tjera ndërkombëtare për të cilat është kompetente Policia;

6) propozimi i standardeve për pajisjet dhe mjetet materiale-teknike për njësitë organizative të Policisë;

7) kujdesi për përgatitjen e Policisë për veprim dhe punë në kushtet e gjendjes së ndërlikuar të sigurisë, dhe

8) punë të tjera të përcaktuara me ligj.

Mbikëqyrja e përgjithshme e përfshin strukturën organizative të Policisë, metodologjinë e punës së Policisë dhe bëhet një herë në katër vjet.

Mbikëqyrja profesionale bëhet me urdhrin e drejtorit të Byrosë nëse vlerësohet nevoja për mbikëqyrjen e respektimit të standardeve dhe të procedurave të përcaktuara për punën e Policisë.

Neni 16

Me Byronë udhëheq drejtori, të cilin me propozimin e ministrit e emëron dhe shkarkon Qeveria e Republikës së Maqedonisë, në kohëzgjatje prej katër vjetësh.

Drejtor i Byrosë mund të emërohet person i cili, përveç kushteve të përgjithshme për themelimin e marrëdhënies së punës në Polici të parapara me këtë ligj, i përmbush edhe kushtet e veçanta si vijojnë:

1) të ketë arsim të kryer përkatës sipëror, dhe

2) të ketë së paku dhjetë vjet përvojë, me rezultate të konfirmuara në fushën e jurisprudencës, Prokurorinë Publike ose në Polici.

Drejtori mund të shkarkohet me kërkesën e tij, kur është dënuar për vepër të kryer ndëshkuese me dënim me burg së paku prej gjashtë muajsh, ose për shkak të kryerjes së punës në mënyrë të papërgjegjshme dhe joprofesionale.

Neni 17

Për kryerjen e punëve policore për të cilat duhet shkallë e lartë e specializimit, e për shkak të kryerjes së detyrave të caktuara specifike dhe të ndërlikuara në mënyrë efektive dhe ekonomike, si dhe për nevojat e sektorëve të punëve të brendshme dhe qendrave rajonale për punë kufitare, sipas parimit të punës së centralizuar, formohen Shërbime policore qendrore, të cilat i kryejnë punët në tërë territorin e Republikës së Maqedonisë.

Shërbimet policore qendrore i kryejnë punët nga fusha e kriminalitetit të organizuar, teknikës kriminalistike, punët e ofrimit të përkrahjes në kryerjen e punëve specifike të caktuara dhe të ndërlikuara në rajonin e sektorëve të punëve të brendshme dhe qendrave rajonale për punë kufitare nga e njërive të posaçme të Policisë, si dhe punë e detyra të tjera.

Me Shërbimet qendrore të policisë udhëheq kryeshefi.

Kryeshefi i Shërbimeve qendrore të policisë mund të emërohet personi i cili, përveç kushteve të përgjithshme për themelimin e marrëdhënies së punës në Polici të parapara me këtë ligj, i përmbush edhe kushtet e veçanta si vijojnë:

1) të ketë arsimim të kryer përkatës sipëror; dhe

2) të ketë së paku tetë vjet përvojë pune në Polici, prej të cilave katër vjet në vend udhëheqës pune.

Kryeshefin e Shërbimeve qendrore të policisë e emëron dhe e shkarkon ministri nga radhët e të punësuarve, me procedurë transparente.

Kryeshefi i Shërbimeve qendrore të policisë, për punën e tij në mënyrë të drejtpërdrejtë i përgjigjet drejtorit.

Neni 18

Në Shërbimet policore qendrore funksionon Seksioni për kriminalitetin e organizuar për pengimin dhe zbulimin e veprave penale për të cilat ndjekja ndërmerret me detyrë zyrtare, të kryera nga grupi i organizuar së paku prej tre personash që vepron një periudhë të caktuar, me qëllim që të krijojë dobi të drejtpërdrejtë ose të tërthortë financiare ose dobi materiale të llojit tjetër dhe i cili do të kryejë një apo më shumë vepra penale, si dhe për vepra të tjera penale për të cilat është përcaktuar me ligj dënimi me burg në kohëzgjatje së paku prej katër vjetësh.

Seksioni nga paragrafi 1 i këtij neni i kryen edhe punët për zbulimin dhe pengimin e veprave penale të cilat për nga natyra e vet janë transnacionale, si dhe për zbulimin e grupeve të organizuara që shfrytëzojnë dhunë dhe lloj tjetër

force dhe presioni, kyçen në aktivitete legale ekonomike dhe me veprime të korrupsionit krijojnë kushte për realizimin e profitit në mënyrë më të lehtë dhe mbrojtje nga ndjekja penale.

Seksioni nga paragrafi 1 i këtij neni në kryerjen e punëve të veta bashkëpunon dhe i zbaton udhëzimet e marra nga Prokurori Publik, në pajtim me ligjin.

Seksioni nga paragrafi 1 i këtij neni gjatë kryerjes së punëve të veta merr përkrahje në resurse materiale dhe njerëzore nga sektorët e punëve të brendshme dhe qendrat rajonale për punë kufitare.

Neni 19

Për shkak të ruajtjes së sigurisë së Republikës së Maqedonisë, kur rendi dhe qetësia publike është cenuar në masë të madhe ose për shkak të shpëtimit të njerëzve dhe të pronës gjatë fatkeqësive natyrore dhe fatkeqësive tjera, drejtori i Byrosë nga nëpunësit policorë mund të formojë njësi policore për kryerjen e detyrave të caktuara.

Neni 20

Për kryerjen e punëve policore, në territorin e Republikës së Maqedonisë formohen sektorët e punëve të brendshme.

Sektorët e punëve të brendshme formohen varësisht nga madhësia e rajonit, numri i popullatës, numri i veprave penale dhe kundërvajtjeve, si dhe rëndësia e drejtimeve rrugore dhe pozita gjeografike e komunave që i përfshin sektori i punëve të brendshme.

Sektorë të punëve të brendshme, sipas këtij ligji janë:

1) Sektori i Punëve të Brendshme - Shkup, me seli në Shkup, për kryerjen e punëve policore në rajonin e Qytetit të Shkupit dhe të komunave Haračinë, Zelenikovë, Ilinden, Petrovec, Sopishtë, Studeniçan dhe Çuçer Sandevë;

2) Sektori i Punëve të Brendshme - Manastir, me seli në Manastir, për kryerjen e punëve policore në rajonin e komunave Manastir, Demir Hisar, Dollneni, Krushevë, Krivogashtan, Makedonski Brod, Mogillë, Novac, Pllanicë, Prilep dhe Resnjë;

3) Sektori i Punëve të Brendshme - Veles, me seli në Veles, për kryerjen e punëve policore në rajonin e komunave Veles, Gradsko, Demir Kapi, Kavadar, Negotinë, Rosoman dhe Çashkë;

4) Sektori i Punëve të Brendshme - Kumanovë, me seli në Kumanovë, për kryerjen e punëve policore në rajonin e komunave Kratovë, Kriva Pallankë, Kumanovë, Likovë, Rankovc dhe Nagoriçan i Vjetër;

5) Sektori i Punëve të Brendshme - Ohër, me seli në Ohër, për kryerjen e punëve policore në rajonin e komunave Vraneshnicë, Vevçan, Dibër, Debërcë, Drugovë, Zajaz, Kërçovë, Oslome, Ohër, Strugë dhe Qendër Zhupë;

6) Sektori i Punëve të Brendshme - Strumicë, me seli në Strumicë, për kryerjen e punëve policore në rajonin e komunave Bogdanc, Bosillovë, Vallandovë, Vasilevë, Gjevgejeli, Dojran, Konçë, Novo Sellë, Radovish dhe Strumicë;

7) Sektori i Punëve të Brendshme - Tetovë, me seli në Tetovë, për kryerjen e punëve policore në rajonin e komunave Bogovinë, Bërvenicë, Vrapçisht, Gostivar, Zhelinë, Jegunovc, Mavrovë e Rostushë, Tearcë dhe Tetovë; dhe

8) Sektori i Punëve të Brendshme - Shtip, me seli në Shtip, për kryerjen e punëve policore në rajonin e komunave Berovë, Vinicë, Dellçevë, Zërnovc, Karbinc, Koçan, Llozovë, Makedonska Kamenicë, Pehçevë, Probishtip, Sveti Nikollë, Çeshinovë – Obleshevë dhe Shtip.

Neni 21

Për kryerjen e punëve policore, sektori i punëve të brendshme:

1) përcjell dhe analizon gjendjen e sigurisë dhe dukuritë që shkaktojnë krijimin dhe zhvillimin e kriminalitetit dhe ngjarjeve që e sjellin në rrezik sigurinë publike në rajonin për të cilin është formuar;

2) organizon, harmonizon, orienton dhe bën kontrollin e punës së stacioneve policore;

3) bën punë kriminalistike dhe punë në parandalimin e krimit;

4) grumbullon, përpunon, analizon, shfrytëzon, vlerëson, bart, ruan dhe shlyen të dhëna nga fushëveprimi i punës së Policisë për rajonin për të cilin është formuar, si dhe bën përpunimin e të dhënave personale në kushte dhe mënyrë të përcaktuara me këtë ligj dhe ligj të veçantë;

5) drejtpërdrejt merr pjesë në kryerjen e punëve të ndërlikuara nga fushëveprimi i punës së stacionit policor;

6) sipas nevojës kryen dhe zbaton masa të përcaktuara nga fusha e sigurisë së kufirit shtetëror;

7) ndërmerr masa për shkak të mbrojtjes së personave dhe objekteve të caktuara;

8) informon opinionin për punët e fushëveprimit të vet; dhe

9) bën punë të tjera të përcaktuara me ligj, dispozitë tjetër ose në pajtim me obligimet që dalin nga anëtarësimi në organizatat dhe institucionet policore ndërkombëtare.

Neni 22

Me Sektorin e Punëve të Brendshme udhëheq kryeshefi.

Kryeshefi i Sektorit të Punëve të Brendshme mund të emërohet personi i cili, përveç kushteve të përgjithshme për themelimin e marrëdhënies së punës në Polici të parapara me këtë ligj, i përmbush edhe kushtet e veçanta si vijojnë:

1) të ketë kryer arsim përkatës sipëror, dhe

2) të ketë së paku gjashtë vjet përvojë pune në Polici, prej të cilave katër vjet në vend udhëheqës pune.

Kryeshefin e Sektorit të Punëve të Brendshme e emëron dhe shkarkon ministri nga radhët e të punësuarve, me procedurë transparente.

Kryeshefi i Sektorit të Punëve të Brendshme, për punën e tij në mënyrë të drejtpërdrejtë i përgjigjet drejtorit të Byrosë.

Neni 23

Në sektorin e punëve të brendshme formohet stacion i policisë me kompetencë të përgjithshme për kryerjen e drejtpërdrejtë të punëve policore për një rajon të caktuar.

Stacionet e policisë me kompetencë të përgjithshme janë:

1) Stacioni i policisë - Aerodrom;

2) Stacioni i policisë - Bit Pazar;

3) Stacioni i policisë - Gazi Babë;

4) Stacioni i policisë - Draçevë;

5) Stacioni i policisë - Gjorçe Pertrov;

6) Stacioni i policisë - Karposh;

7) Stacioni i policisë - Kisella Vodë;

8) Stacioni i policisë - Qendër;

9) Stacioni i policisë - Çair;

10) Stacioni i policisë - Berovë;

11) Stacioni i policisë - Manastir;

12) Stacioni i policisë - Vallandovë;

13) Stacioni i policisë - Veles;

14) Stacioni i policisë - Vinicë;

15) Stacioni i policisë - Gjevgejeli;

16) Stacioni i policisë - Gostivar;

- 17) Stacioni i policisë - Dibër;
- 18) Stacioni i policisë - Dellçevë;
- 19) Stacioni i policisë - Demir Hisar;
- 20) Stacioni i policisë - Kavadar;
- 21) Stacioni i policisë - Kërçovë;
- 22) Stacioni i policisë - Koçan;
- 23) Stacioni i policisë - Kratovë;
- 24) Stacioni i policisë - Kriva Pallankë;
- 25) Stacioni i policisë - Krushevë;
- 26) Stacioni i policisë - Kumanovë;
- 27) Stacioni i policisë - Makedonski Brod;
- 28) Stacioni i policisë - Negotinë;
- 29) Stacioni i policisë - Ohër;
- 30) Stacioni i policisë - Prilep;
- 31) Stacioni i policisë - Probishtip;
- 32) Stacioni i policisë - Radovish;
- 33) Stacioni i policisë - Resnjë;
- 34) Stacioni i policisë - Sveti Nikollë;
- 35) Stacioni i policisë - Strugë;
- 36) Stacioni i policisë - Strumicë;
- 37) Stacioni i policisë - Tetovë, dhe
- 38) Stacioni i policisë - Shtip.

Neni 24

Me stacionin e policisë nga neni 23 i këtij ligji udhëheq komisar, i cili punët i kryen në uniformë policore.

Komisar i stacionit të policisë mund të emërohet personi i cili përveç kushteve të përgjithshme për themelimin e marrëdhënies së punës në Polici të parapara me këtë ligj, i përmbush edhe kushtet e veçanta si vijon:

- 1) të ketë kryer arsim përkatës sipëror, dhe
- 2) të ketë së paku gjashtë vjet përvojë pune në Polici.

Komisari nga paragrafi 1 i këtij neni zgjidhet me shumicë votash nga numri i përgjithshëm i këshilltarëve të këshillit të komunës në të cilën është vendosur stacioni i policisë me kompetencë të përgjithshme të Ministrisë (në tekstin e mëtejshëm: këshilli i komunës në fjalë), prej listës e cila përmban së paku tre kandidatë, të propozuar nga ministri, midis të cilëve së paku një kandidat i përket bashkësisë që është shumicë në ato komuna.

Nëse këshilli i komunës në fjalë nuk zgjedh asnjë nga kandidatët e propozuar në afat prej 15 ditësh nga dita e dorëzimit të listës, ministri do të propozojë listë të dytë, e cila përmban së paku tre kandidatë të rinj, midis të cilëve së paku një kandidat i përket bashkësisë që është shumicë në ato komuna.

Nëse edhe pas zbatimit të procedurës nga paragrafi 4 i këtij neni këshilli i komunës në fjalë përsëri nuk zgjedh asnjë nga kandidatët e propozuar në afat prej 15 ditësh nga dita e dorëzimit të listës, ministri pas konsultimit me Qeverinë, do ta zgjedhë komisarin e stacionit të policisë me kompetencë të përgjithshme prej dy listave të kandidatëve të propozuar nga ministri, si dhe prej tre kandidatëve plotësues të propozuar nga këshilli i komunës në fjalë.

Ministri e mban autorizimin për shkarkimin e komisarit të stacionit të policisë me kompetencë të përgjithshme, në pajtim me këtë ligj.

Neni 25

Komisari i stacionit të policisë nga neni 24 i këtij ligji, me shkrim e informon këshillin e komunës së prekur për punët që kanë të bëjnë me sigurinë publike dhe me sigurinë në komunikacionin rrugor.

Komisari nga paragrafi 1 të këtij neni me kërkesën e këshillit e informon këshillin e komunës së prekur për punët që kanë të bëjnë me sigurinë publike të rrugëve dhe sigurinë e komunikacionit rrugor.

Komisari nga paragrafi 1 i këtij neni, nga këshillat e komunave të prekura pranon rekomandime për përmirësimin e sigurisë publike dhe të sigurisë në komunikacionin rrugor, për shkak të ndërtimit të besimit ndërmjet Policisë dhe popullsisë lokale.

Neni 26

Për kryerjen e punëve policore që kanë të bëjnë me sigurimin e kufirit shtetëror dhe kontrollin e kalimit të kufirit shtetëror, formohen Qendra rajonale për punët kufitare edhe atë:

- 1) Qendra rajonale - Jug, me seli në Kavadar;
- 2) Qendra rajonale - Lindje, me seli në Dellçevë;
- 3) Qendra rajonale - Veri, me seli në Shkup, dhe
- 4) Qendra rajonale - Perëndim, me seli në Ohër.

Me Qendrën rajonale për punët kufitare udhëheq kryeshefi, i cili punët i kryen në uniformë policore.

Kryeshefi i Qendrës rajonale të punëve kufitare mund të emërohet personi i cili përveç kushteve të përgjithshme për themelimin të marrëdhënies së punës në Polici të parapara me këtë ligj, i përmbush edhe kushtet e veçanta si vijojnë:

- 1) të ketë arsim të kryer sipëror, dhe
- 2) të ketë së paku dhjetë vjet përvojë pune në Polici, prej të cilave katër vjet në vend udhëheqës pune.

Kryeshefin nga paragrafi 2 të këtij neni e emëron dhe e shkarkon ministri nga radhët e të punësuarve, me procedurë transparente, në pajtim me aktet nënligjore të ministrit.

Kryeshefi i Qendrës rajonale për punët kufitare për punën e tij i përgjigjet drejtpërdrejt drejtorit.

Neni 27

Në Qendrat rajonale për punët kufitare formohen stacione policore për sigurimin e kufirit shtetëror dhe stacione policore për kontrollin kufitar, në pajtim me standardet ndërkombëtare për mbikëqyrje të kufirit shtetëror.

Me stacionet e policisë nga paragrafi 1 i këtij neni udhëheq komisar, i cili punët i kryen në uniformë policore.

Komisar in e stacioneve të policisë nga paragrafi 2 i këtij neni e emëron dhe e shkarkon ministri me propozim të drejtorit të Byrosë nga radhët e të punësuarve, me procedurë transparente zgjedhore.

IV. AUTORIZIMET POLICORE

Neni 28

Autorizimet policore të rregulluara me këtë ligj janë:

- 1) kontrolli dhe verifikimi i identitetit të personave dhe të sendeve;
- 2) grumbullimi i informatave;
- 3) thërritja;
- 4) arrestimi;
- 5) mbajtja në arrest;
- 6) kërkimi i njerëzve dhe i sendeve;
- 7) riorientimi, orientimi ose përkufizimi i lëvizjes së personave dhe i mjeteve transportuese në hapësirë të caktuar për kohën e duhur të domosdoshme;
- 8) paralajmërimi dhe urdhërimi;
- 9) sekuestrimi i përkohshëm i sendeve;
- 10) kontrolli ose bastisja e objekteve dhe e lokaleve të caktuara të organeve shtetërore, e institucioneve që kryejnë autorizime publike dhe personave të tjerë juridikë dhe inspektimi në dokumentacionit e caktuar të tyre;
- 11) ndalimi, kontrolli ose bastisja e njerëzve, e bagazhit dhe mjeteve transportuese;
- 12) sigurimi dhe kontrolli i vendit të ngjarjes;
- 13) pranimi i denoncimeve;

14) shpallja publike e shpërblimit;

15) incizimi në vende publike;

16) grumbullimi, përpunimi, analiza, shfrytëzimi, vlerësimi, bartja, ruajtja dhe shlyerja e të dhënave, si dhe përpunimi i të dhënave personale në kushte dhe në mënyrë të përcaktuara me këtë ligj dhe me ligj të veçantë;

17) zbatimi i masave të veçanta hetuese dhe i burimeve të fshehta të të dhënave, dhe

18) mbrojtja e personave të përfshirë në pajtim me dispozitat për mbrojtjen e dëshmitarëve.

Gjatë ndërmarrjes së veprimeve në suazat e autorizimeve policore nga paragrafi 1 i këtij neni, mund të përdoren edhe mjetet për detyrim në kushte dhe në mënyrë të përcaktuara me ligj.

Neni 29

Autorizimet policore nga neni 28 i këtij ligji i zbatojnë nëpunësit policorë.

Dispozitat për autorizimet policore të parapara me këtë ligj, kanë të bëjnë edhe për nëpunësit tjerë të autorizuar të Ministrisë kur kryejnë punë policore, nëse me ligj tjetër nuk është përcaktuar ndryshe.

Neni 30

Nëpunësve policorë, ministri ose personi i autorizuar nga ai në Ministri iu jep legjitimacion zyrtar dhe distinktiv.

Nëpunësi policor është i detyruar të mbajë uniformë gjatë kryerjes së detyrave në mbajtjen e rendit dhe të qetësisë publike, rregullimin dhe kontrollin e komunikacionit rrugor, sigurimin e kufirit shtetëror dhe kontrollin e kalimit të kufirit shtetëror dhe në zbatimin e punëve të tjera policore të përcaktuara me ligj.

Nëpunësi policor, punët nga paragrafi 2 i këtij neni mund t'i kryejë edhe në veshje civile kur atë do ta urdhërojë udhëheqësi i drejtpërdrejtë i nëpunësit policor.

Neni 31

Nëpunësi policor është i autorizuar të mbajë armë dhe mjete tjera detyrimi.

Neni 32

Policia mund t'i kufizojë liritë dhe të drejtat themelore të njeriut dhe të qytetarit vetëm në kushte dhe në procedurë të përcaktuara me Kushtetutën e Republikës së Maqedonisë dhe me ligj.

Në kryerjen e autorizimeve policore, nëpunësi policor është i detyruar të veprojë në mënyrë humane dhe t'i respektojë dinjitetin, autoritetin dhe nderin e personave si dhe liritë dhe të drejtat themelore të njeriut dhe të qytetarit.

Neni 33

Nëpunësi policor në uniformë gjatë zbatimit të autorizimeve policore, është i detyruar që të legjitimohet.

Kur nëpunësi policor i zbaton autorizimet policore në veshje civile, është i detyruar fillimisht të legjitimohet.

Me përjashtim nga paragrafët 1 dhe 2 të këtij neni, nëpunësi policor nuk do të legjitimohet nëse rrethanat reale për zbatimin e autorizimeve policore tregojnë se do të mund të rrezikohet arritja e qëllimit të tyre. Nëpunësi policor statusin e tij do ta paralajmërojë me fjalën "policia".

Kur do të pushojnë rrethanat nga paragrafi 3 i këtij neni, nëpunësi policor do të legjitimohet në mënyrë të përcaktuar në paragrafët 1 dhe 2 të këtij neni.

Neni 34

Gjatë zbatimit të autorizimeve policore thirrje, arrest dhe mbajtje në arrest, nëpunësi policor menjëherë doemos duhet ta informojë personin në gjuhën që e kupton, për shkaqet e thirrjes, arrestit ose mbajtjes në arrest dhe në

mënyrë të qartë ta mësojë për të drejtën të heshtë, të drejtën të këshillohet me mbrojtësin, të drejtën për mbrojtës gjatë procedurës policore, të drejtën e ndihmës mjekësore nëse personi e kërkon këtë, si dhe për të drejtën që të informohet anëtar i familjes së tij ose personi i afërt i tij.

Neni 35

Zbatimi i autorizimeve policore doemos duhet të jetë në përpjesëtim me nevojën për të cilën ndërmerren.

Nga autorizimet policore zbatohen vetëm ato me të cilat me më pak pasoja të dëmshme dhe në afat sa më të shkurtër kohor do të arrihet qëllimi.

Neni 36

Autorizimet policore nëpunësi policor i zbaton me vendim personal, me urdhër të nëpunësit udhëheqës policor, me kërkesë të gjykatës kompetente ose prokurorisë publike, në pajtim me ligjin.

Nëpunësi policor është i detyruar t'i zbatojë urdhrat nga paragrafi 1 i këtij neni, përveç nëse zbatimi i tyre paraqet vepër penale.

Neni 37

Autorizimet policore ndaj personave të mitur i zbatojnë nëpunësit policorë, të cilët janë të aftësuar në mënyrë të veçantë për punët e shpartallimit të delikuencës së të miturve.

Në raste të veçanta, autorizime policore ndaj personave të mitur mund të zbatojnë edhe nëpunësit e tjerë policorë nëse për shkak të rrethanave të rastit nuk mund të veprojnë nëpunësit policorë nga paragrafi 1 i këtij neni.

Autorizimet policore ndaj të miturve sipas rregullit zbatohen në prezencë të prindërit të tyre ose të kujdestarit të tij, përveç nëse për shkak të rrethanave të veçanta ose pashtyshmërisë së veprimit nuk është e mundur.

1. Kontrolli dhe verifikimi i identitetit të personave dhe sendeve

Neni 38

K Kontrolli i identitetit të personit do të zbatohet ndaj personit:

1) që duhet të privohet nga liria, të arrestohet, të mbahet në arrest, të dërgohet ose të dorëzohet te organi kompetent shtetëror ose institucioni;

2) prej të cilit kërcënohet rreziku për pengimin e të cilit është i domosdoshëm veprimi policor.

3) ndaj të cilit bëhet kontrolli ose bastisja ose merren masa dhe aktivitete të tjera të përcaktuara me ligj.

4) i cili është hasur në shtëpi, në objekt dhe lokale tjera të huaja ose në mjete transportuese mbi të cilat bëhet kontrolli ose bastisja, nëse është i nevojshëm kontrolli i identitetit;

5) që është hasur në hapësirë ose objekt në të cilin përkohësisht është e kufizuar liria e lëvizjes dhe e qëndrimit, nëse kontrolli detyrimisht është i nevojshëm;

6) i cili denoncon vepër të kryer penale ose kundërvajtje ose kryerësit e atyre veprave, respektivisht kumton informata me interes për punën e Policisë, përveç nëse personi i cili e denoncon veprën penale ose kundërvajtjen nuk dëshiron të identifikohet;

7) i cili me sjelljen vet ngjall dyshim se është kryerës i veprës penale ose kundërvajtjes ose ka qëllim të bëjë vepra të tilla ose i cili i përgjigjet përshkrimit të personit i cili është në kërkim;

8) i cili do të haset në vendin veprës së kryer penale ose të kundërvajtjes;

9) i cili gjendet në vendin në të cilin për arsye të shkaqeve të sigurisë është e nevojshme të përcaktohet identiteti i të gjithë personave ose të një numri më të madh të njerëzve;

10) me kërkesën e arsyeshme të personit zyrtar të organit shtetëror, personit juridik ose fizik, dhe

11) në raste të tjera të përcaktuara me ligj.

Kërkesa e arsyeshme nga paragrafi 1 pika 10 e këtij neni është kërkesa prej së cilës shihet qartë se personit zyrtar të dhënat i janë të domosdoshme për veprim ligjor ose kur personit fizik i është cenuar ndonjë e drejtë.

Nëpunësi policor është i detyruar ta njoftojë personin për shkaqet për kontrollin e identitetit të tij.

Neni 39

Kontrolli i identitetit të personit bëhet me shikim në letërnjoftimin e tij ose të ndonjë dokumenti tjetër publik me fotografinë e tij.

Me përjashtim nga paragrafi 1 i këtij neni identiteti mund të vërtetohet në bazë të deklaratës së personit, identiteti i të cilit është vërtetuar ose është i njohur nëpunësit zyrtar.

Nëpunësi policor mund t'i mbajë dokumentet për verifikimin e identitetit të personit vetëm gjatë kohës së nevojshme për vërtetimin e identitetit, e më pas menjëherë ia kthen personit.

Nëse personi refuzon ose nuk ka mundësi të japë të dhëna për vete ose që ta dëshmojë identitetin, mund të mbahet në arrest për një kohë aq sa nevojitet për vërtetimin e identitetit, por jo më gjatë se tri orë, përveç kur janë plotësuar kushtet nga neni 50 i këtij ligji.

Personit i cili është mbajtur në arrest në kuptim të paragrafit 4 të këtij neni, i mundësohet identitetin ta dëshmojë në çfarëdo mënyre.

Neni 40

Identiteti i personit përcaktohet kur personi nuk i posedon dokumentet nga neni 39 paragrafi 1 i këtij ligji ose kur ekziston dyshimi në autenticitetin e këtyre dokumenteve, si dhe kur identiteti nuk është përcaktuar në pajtim me nenin 39 paragrafin 2 të këtij ligji.

Identiteti i personit nga paragrafi 1 i këtij neni përcaktohet me shfrytëzimin e metodave dhe mjeteve të taktikës dhe teknikës kriminalistike, ekspertizave mjekësore dhe ekspertizave të tjera adekuate.

Nëse identifikimi i identitetit të personit nuk mund të bëhet në pajtim me paragrafët 1 dhe 2 të këtij neni, Ministria është e autorizuar që publikisht të shpallë përshkrimin e personit, incizim, vizatim ose fotorobot të personit.

Kur identiteti nuk mund të verifikohet në mënyrë tjetër, Ministria është e autorizuar të shpallë fotografinë e personit i cili për vete nuk mund japë të dhëna personale ose të trupit të personit të panjohur.

Neni 41

Përcaktimi i identitetit të sendit bëhet për shkak të verifikimit të ngjashmërisë, të shenjave dhe cilësive të sendit ose marrëdhënies midis personave ose ngjarjeve dhe sendeve.

Ministria është e autorizuar që publikisht të shpallë fotografi, vizatim, incizim ose përshkrim të sendit nëse kjo është e rëndësishme për përcaktimin e identitetit të sendit.

2. Grumbullimi i informatave

Neni 42

Nëpunësi policor është i autorizuar të grumbullojë informata në lidhje me veprat ndëshkuese, gjatë bisedave të drejtpërdrejta me qytetarë dhe me përfaqësues të organeve shtetërore dhe me personat juridikë.

Qytetari dhe përfaqësuesi i organit shtetëror, respektivisht personi juridik nga paragrafi 1 i këtij neni nuk është i detyruar t'ia japë informatat e kërkuara nëpunësit policor.

3. Thërritja

Neni 43

Policia është e autorizuar që me shkrim, me fletëthirrje të thërrasë qytetarë për shkak të grumbullimit të informatave të nevojshme të domosdoshme për kryerjen e punëve policore.

Fletëthirrja nga paragrafi 1 i këtij neni përmban: emrin dhe mbiemrin e personit i cili thirret, emërtimin, emrin, vendin dhe adresën e selisë së njësisë organizative të Policisë ku thirret personi, shkaqet e thirrjes, vendi dhe koha e thirrjes si dhe këshillë për të drejtën në mbrojtës në procedurën policore, si dhe pasojat nëse nuk i përgjigjet thirrjes.

Personi i thirrur, mund të sillet me detyrim vetëm me urdhër gjyqësor dhe vetëm atëherë kur qartë shihet se i shmangët të paraqitet në thirrjen e dërguar në mënyrë të rregullt në të cilën është paralajmëruar për mundësinë e marrjes me detyrim edhe atëherë kur nuk do ta arsyetojë mosardhjen e vet.

Personi i cili do t'i përgjigjet thirrjes ose është sjellë me detyrim, kurse ka refuzuar të japë informata, nuk guxon për herë të dytë të thirret për të njëjtat shkaqe.

Personi që është thirrur ose që është sjellë me detyrim, këshillohet për të drejtat nga neni 34 i këtij ligji, si dhe për rrethanën se i njëjti nuk është privuar nga liria dhe se pasi që të japë ose të refuzojë të japë informata, mund të shkojë.

Për thirrjen dhe bisedën e kryer me personin e thirrur, nëpunësi policor përgatit shënim zyrtar.

Neni 44

Personi mund të thirret në kohën prej orës 6,00 deri në orën 22,00.

Nëse ekziston rrezik nga prolongimi, nëpunësi policor është i autorizuar ta thërrasë personin edhe jashtë kohës së caktuar në paragrafin 1 të këtij ligji.

Neni 45

Nëpunësi policor është i autorizuar ta thërrasë person edhe gojarisht, me ç'rast është i detyruar që t'ia kumtojë shkaqet për thirrje, ndërsa me pëlqimin e personit mund ta çojë deri te lokalet zyrtare.

Person mund të thirret edhe nëpërmjet mjeteve të informimit publik kur kjo është doemos e nevojshme për shkak rrezikut të shtyrjes, sigurisë së veprimit ose kur fletëthirrja u dërgohet një numri më të madh të personave.

Thirrja e personit të mitur bëhet me dorëzimin e fletëthirrjes me shkrim prindit ose kujdestarit të vet.

4. Arrestimi

Neni 46

Personi mund të arrestohet në bazë të urdhrit me shkrim të lëshuar nga gjykata kompetente.

Personi nga paragrafi 1 i këtij neni, mund të arrestohet për shkak të dërgimit në lokalet e Policisë, në organ tjetër kompetent ose deri në vendin e caktuar në urdhëresë.

Nëpunësi policor është i obliguar që personit të cilin duhet ta arrestoj, t'ia japë urdhëresën nga paragrafi 1 i këtij neni.

Nëpunësi policor nuk do t'ia dorëzojë urdhëresën nga paragrafi 1 i këtij neni personit i cili në mënyrë të bazuar dyshohet se do të bëjë rezistencë.

Personi mund të arrestohet në kohën prej orës 6,00 deri në orën 22,00.

Në rast kur arrestimi është i detyrueshëm për shkak të marrjes së punëve policore të cilat nuk mund të shtyhen, personi mund të arrestohet edhe jashtë kohës së përcaktuar në paragrafin 5 të këtij neni.

Neni 47

Arrestimi pa urdhëresë me shkrim mund të bëhet ndaj personit:

- 1) identiteti i të cilit duhet të përcaktohet;
- 2) për të cilin është lëshuar fletarrestimi;
- 3) të hasur në kryerjen e veprës penale për të cilën ndiqet me detyrë zyrtare, dhe
- 4) të hasur në kryerjen e kundërvajtjes me elemente dhune.

Neni 48

Dispozitat për arrestim nuk zbatohen ndaj personit për të cilin me arsye supozohet se arrestimi i tij në mënyrë të konsiderueshme do ta dëmtojë shëndetin e tij.

Në qoftë se arrestimi bëhet me urdhrin e gjykatës, për shkak nga paragrafi 1 i këtij neni lajmërohet gjykata që e ka lëshuar urdhrin për arrestim.

Dispozitat për arrestim nuk zbatohen edhe ndaj personit i cili kryen punë të cilat nuk guxojnë të ndërpriten deri sa të sigurohet zëvendësimi përkatës.

Neni 49

Nëpunësi policor është i obliguar që personin i cili arrestohet, para arrestimit ta njoftojë me të drejtat nga neni 34 i këtij ligji.

5. Mbajtja në arrest

Neni 50

Nëpunësi policor mund ta mbajë në arrest personin për të cilin ekzistojnë baza për dyshim se ka bërë vepër penale për të cilën ndiqet me detyrë zyrtare, nën kushte dhe në mënyrë të përcaktuara me ligj të veçantë, me ç'rast mbajtja në arrest mund të zgjatë më së shumti 24 orë.

Nëpunësi policor mund ta mbajë në arrest personin e hasur gjatë kryerjes së kundërvajtjes nën kushte dhe në mënyrë të përcaktuara me ligj të veçantë, si dhe personin i cili e prish ose e rrezikon rendin dhe qetësinë publike, ndërsa vendosja e rendit dhe e qetësisë publike ose evitimi i rrezikut nuk mund të arrihet në mënyrë tjetër.

Mbajtja në arrest nga paragrafi 2 i këtij neni mund të zgjasë më së shumti 12 orë.

Nëpunësi policor mund të mbajë në arrest personin nën ndikim të alkoolit ose të materieve tjera psikotropike nën kushte dhe në mënyrë të përcaktuara me ligj të veçantë, me ç'rast mbajtja në arrest mund të zgjasë më së shumti 8 orë.

Personi të cilin e ka dorëzuar organi i jashtëm i sigurimit për shkak të përcjelljes te organi shtetëror kompetent mund të mbahet në arrest më së shumti 24 orë.

Mbajtja në arrest ndërpritet menjëherë pas pushimit të shkaqeve për mbajtje në arrest.

6. Kërkimi pas njerëzve dhe sendeve

Neni 51

Policia është kompetente të zbatojë masa kërkimi pas personave dhe sendeve.

Masat për kërkim nga paragrafi 1 i këtij neni janë fletarrestimi, qarkorja dhe shpallja.

Fletarrestimi shpallet për personin për të cilin është dhënë urdhër në pajtim me ligjin.

Qarkorja shpallet për:

1) personin për të cilin ekzistojnë baza dyshimi se është kryerës i veprës penale ose i kundërvajtjes, ose për personin i cili mund të japë njoftim për vepra penale ose kundërvajtje të kryera ose për kryerësit e veprave të tilla, dhe

2) persona të zhdukur.

Shpallja jepet për:

1) vërtetimin e vendbanimit ose vendqëndrimit të personit;

2) vërtetimin e identitetit të personit, i cili nuk është në gjendje të japë të dhëna për veten ose për kufomën, identiteti i së cilës nuk mund të përcaktohet, dhe

3) gjetjen e sendeve në lidhje me veprën penale ose kundërvajtjen, si dhe për sendet të cilat janë zhdukur.

7. Riorientimi, orientimi ose kufizimi i lëvizjes së personave dhe të mjeteve transportuese në hapësirë të caktuar për kohën më se të nevojshme

Neni 52

Nëpunësi policor është i autorizuar të riorientojë, orientojë ose kufizojë lëvizjen e personave dhe të mjeteve transportuese në hapësirë të caktuar për kohën më se të nevojshme për shkak të:

1) pengimit të kryerjes së veprës penale ose kundërvajtjes;

2) ekzistimit të bazave për dyshim se është kryer vepra penale për të cilën ndiqet me detyrë zyrtare;

3) gjetjes ose kapjes së kryerësit të veprës penale ose kundërvajtjes;

4) gjetjes ose kapjes së personit i cili është në kërkim;

5) zbulimit dhe sigurimit të gjurmëve të veprës penale dhe të sendeve të cilat mund të shërbejnë si dëshmi në procedurë;

6) rasteve të sigurisë së rrezikuar të shkaktuar nga fatkeqësitë elementare dhe fatkeqësive të tjera, dhe

7) grumbullimit të informatave që mund të jenë të dobishme për mbajtjen me sukses të procedurës.

Riorientimi, orientimi ose kufizimi i lëvizjes nga paragrafi 1 i këtij neni nuk guxon të zgjasë më shumë se koha më se e nevojshme për realizimin e qëllimit për shkak të të cilit e njëjta zbatohet.

Për realizimin e qëllimit nga paragrafi 1 i këtij neni nëpunësi policor është i autorizuar të bëjë largimin e personave (evakuimin) në distancë të sigurt, të ndalojë afrimin e personave dhe të automjeteve, të bëjë kontrollin e hapësirës, të personave dhe mjeteve transportuese, si dhe të bëjë kontrollin e identitetit të personave.

Neni 53

Autorizimet policore nga nenet 51 dhe 52 të këtij ligji i zbaton Policia me aktivitetet policore dhe kriminalistike-taktike: kontrollin e objekteve të caktuara, të hapësirës, të personave dhe të mjeteve transportuese, të pusisë, bastisjes dhe bllokimit të objekteve të caktuara, të rrugës dhe vendeve të tjera.

8. Paralajmërimi dhe urdhërimi

Neni 54

Nëpunësi policor do ta paralajmërojë personin i cili me sjelljen e vet, me veprimin ose moszbatimin e veprimeve të caktuara mund të sjellë në rrezik sigurinë e vet, sigurinë e personave të tjerë ose sigurinë e pronës, ta prishë rendin dhe qetësinë publike, ose ta rrezikojë sigurinë e komunikacionit rrugor ose kur pritet me arsye se ai person mund të kryejë ose të nxisë personat e tjerë të bëjnë vepër penale ose kundërvajtje.

Neni 55

Nëpunësi policor në kryerjen e punëve policore mund të japë urdhër gojor në rastet kur kjo është e nevojshme:

- që të mbrohet jeta dhe siguria personale e personave dhe pronës;

- që të parandalohet kryerja e veprës penale për të cilën ndiqet me detyrë zyrtare ose kundërvajtje, që të sigurohen gjurmë të veprës penale ose sendeve që mund të shërbejnë si dëshmi në procedurën penale ose për kundërvajtje;

- të mbahet rendi ose të pengohet prishja e rendit dhe e qetësisë publike, si dhe për rivendosjen e rendit dhe qetësisë së prishur publike;

- për mbrojtjen e sigurisë së objekteve dhe personave të cilët sigurohen;
- për kontrollin, rregullimin dhe sigurinë në komunikacionin rrugor;
- për sigurimin e kufirit shtetëror dhe kontrollin e kalimit të kufirit shtetëror, dhe
- për shpëtimin e njerëzve dhe mënjanimin e pasojave nga fatkeqësitë natyrore dhe fatkeqësive të tjera.

Neni 56

Paralajmërimi dhe urdhërimi bëhen në mënyrë të qartë, të padyshimtë dhe të kuptueshme.

9. Sekuestrimi i përkohshëm i sendeve

Neni 57

Nëpunësi policor përkohësisht do të sekuestrojë send:

- 1) kur rrethanat tregojnë se me sendin e caktuar është kryer vepra penale ose kundërvajtje, si dhe sende që janë rezultat nga vepra penale ose kundërvajtja e kryer ose sendi është i dedikuar për kryerjen e veprës penale ose kundërvajtje;
- 2) kur për shkak të ruajtjes të sigurisë së përgjithshme, sekuestrimi i sendit është doemos i nevojshëm;
- 3) personit të cilit i është kufizuar përkohësisht liria e lëvizjes, ndërsa posedon ose mund të përdorë sendin për vetëplagosje, sulm ose ikje, dhe
- 4) i cili mund të shërbejë si dëshmi në procedurë.

Për sendet përkohësisht të sekuestruara, nëpunësi policor është i obliguar të japë vërtetim. Në vërtetimin theksohen shënimet e sendit të sekuestruar përkohësisht, sipas të cilave ai dallohet nga sendet e tjera, si dhe të dhëna për personin prej të cilit është marrë sendi, koha kur është marrë sendi dhe vendi ku është marrë sendi.

Neni 58

Kur për shkak të veçorive të sendit përkohësisht të sekuestruar, ruajtja në lokalet e Policisë nuk është e mundshme ose është e lidhur me vështirësi të shumta, sendi i sekuestruar përkohësisht mund të vendoset, të ruhet ose të sigurohet në mënyrë përkatëse dhe në vend përkatës, deri në marrjen e vendimit të organit kompetent shtetëror.

Kur do të pushojnë shkaqet për të cilat sendi është sekuestruar përkohësisht, ndërsa kur me ligj tjetër ose vendim të organit kompetent shtetëror nuk është përcaktuar ndryshe, sendi i sekuestruar përkohësisht do t'i kthehet personit të cilit i është marrë.

Neni 59

Nëse personi i thirrur nuk i merr sendet përkohësisht të sekuestruara në afatin e caktuar në pajtim me këtë ligj, që nuk mund të jetë më i shkurtër se një muaj, Ministria mund të organizojë shitjen e tyre kur për procedurën e mëtejshme nuk është kompetent gjykata ose organi i administratës shtetërore, nëse:

- 1) kërcënohet rreziku nga shkatërrimi ose humbja e konsiderueshme e vlerës së sendit, ose
- 2) ruajtja dhe mirëmbajtja e sendit është e lidhur me shpenzime jo proporcionale ose me vështirësi të tjera.

Mjetet nga shitja e sendit përkohësisht të sekuestruar nga paragrafi 1 i këtij neni, janë të hyra të Buxhetit të Republikës së Maqedonisë.

10. Kontrolli ose bastisja e objekteve, e lokaleve të organeve shtetërore, e institucioneve të caktuara që kryejnë autorizime publike dhe e personave të tjerë juridikë dhe inspektimi në dokumentacionit e tyre

Neni 60

Nëpunësi policor është i autorizuar që në prani të personit përgjegjës të bëjë kontrollin ose bastisjen e objekteve të caktuara, lokaleve të organeve shtetërore, të

institucioneve që bëjnë autorizime publike dhe personave të tjerë juridikë dhe të bëjë inspektim në dokumentacionit e caktuar të tyre, për shkak të:

- 1) gjetjes dhe kapjes së personit të hasur në kryerjen e veprës penale i cili ka ikur;
- 2) gjetjes ose kapjes së personit i cili gjatë arrestimit ka ikur;
- 3) gjetjes dhe kapjes së personit për të cilin është lëshuar fletarrestimi në pajtim me ligjin;
- 4) veprimit sipas denoncimit për prezencën e mjeteve eksplozive ose rrezikut tjetër, dhe
- 5) për shkak të sigurimit të dokumentacionit për mbajtjen e suksesshme të procedurës penale.

Nëse me arsye mund të pritet se në hapësirë ose objekt të caktuar do të vijë deri te rrezikimi i jetës së njerëzve ose të pronës me përmasa më të mëdha, ose për shkak nevojës së sigurisë më të madhe të personave të caktuar të cilët sigurohen, Policia mund ta zbrazë atë hapësirë ose objekt, të ndalojë qasjen, të bëjë kontroll dhe përkohësisht ta kufizojë lëvizjen në të dhe në afërsinë e drejtpërdrejtë të tij.

Policia mund të bëjë kontroll antiterrorist në lokale dhe objekte, për shkak të sigurisë së përgjithshme të personave dhe të pronës, si dhe për shkak të sigurisë së tubimeve dhe të manifestimeve publike.

Kontrolli nga paragrafi 3 i këtij neni bëhet drejtpërdrejt ose me ndihmën e mjeteve dhe të aparateve teknike.

11. Ndalimi, legjitimimi, kontrolli ose bastisja e njerëzve, e mjeteve transportuese dhe e bagazhit

Neni 61

Nëpunësi policor është i autorizuar të bëjë ndalimin, legjitimimin, kontrollin ose bastisjen e personit, të mjetit transportues dhe bagazhit, të cilin presoni e mban me vete kur kjo është e domosdoshme për shkak të gjetjes së sendeve të përshtatshme për sulm ose vetëlëndim, ose kur ekzistojnë baza dyshimi se te ata do të gjenden gjurmë të veprës penale ose sende që mund të shfrytëzohen si dëshmi.

Me kontrollin e personit në kuptim të paragrafit 1 të këtij neni, konsiderohet inspektimi dhe kontrolli i veshmbathjes.

Me kontrollin e mjeteve transportuese në kuptim të paragrafit 1 të këtij neni, konsiderohet kontrolli i gjithë lokaleve të mbyllura dhe të hapura dhe vendeve në mjetin transportues dhe bagazhin i cili transportohet.

Kontrollin e personave mund ta bëjë vetëm personi i së njëjtës gjini, përveç në rastet e veçanta kur është i domosdoshëm kontrolli urgjent i personit për shkak të marrjes së armës ose sendit të përshtatshëm për sulm ose vetëlëndim.

Gjatë kontrollit nëpunësit policorë janë të autorizuar të përdorin mjete teknike ose qen zyrtar.

Nëse ekzistojnë baza dyshimi se personi i cili kontrollohet, me vete, në mjetin transportues ose në bagazhin të cilin e mban me vete, posedon armë ose sende të cilat mund të shfrytëzohen si dëshmi në procedurën penale ose për kundërvajtje, nëpunësi policor është i autorizuar ta mbajë në arrest personin në vendin ku bëhet kontrolli deri në sigurimin e urdhrat gjyqësor për bastisje, por jo më gjatë se gjashtë orë.

Pas sigurimit të urdhrat për bastisje nga paragrafi 6 i këtij neni, nëpunësi policor është i autorizuar të përdorë forcë të arsyeshme si mjetin e fundit nëse kjo është e detyrueshme që të bëhet bastisja e personit ose me forcë të hapë mjetin transportues të mbyllur ose bagazhin të cilin personi e mban me vete, ndërsa refuzon të hapë vullnetarisht.

12. Sigurimi dhe kontrolli i vendit të ngjarjes

Neni 62

Kur nëpunësi policor kupton për vepër të kryer penale, kundërvajtje ose ngjarje për çka duhet të bëjë shënim të drejtpërdrejtë, verifikimin ose sqarimin e fakteve, nëpunësi policor është i autorizuar që të sigurojë vendin e ngjarjes deri sa të vijë personi zyrtar i organit kompetent shtetëror, të njëjtin ta kontrollojë për shkak të zbulimit dhe sigurimit të gjurmëve të veprës penale dhe sendeve që mund të shërbejnë si dëshmi, gjetjen e kryerësit, si dhe grumbullimin e informatave në lidhje me veprën penale, kundërvajtjen ose ngjarjen.

Nëpunësi policor është i obliguar të ndërmarrë masa dhe aktivitetë përkatëse për ofrimin e ndihmës pa prolongim personale të pësuar dhe mënjanimin e pasojave nga vepra penale, kundërvajtja ose ngjarja.

Nëpunësi policor ka të drejtë që personat e hasur në vendin e kryerjes së veprës penale t'i dërgojë te gjykatësi hetues ose t'i mbajë në arrest deri në ardhjen e tij më së shumti gjashtë orë, nëse ata mund të japin të dhëna të rëndësishme për procedurën penale dhe nëse është e besueshme se më vonë nuk do të mund të bëhej dëgjimi i tyre ose kjo do të mund të lidhet me prolongimin e konsiderueshëm ose me vështirësi të tjera.

Për shkak të mbrojtjes së viktimave të veprës penale ose kundërvajtjes ose për shkak të mbrojtjes së interesave të procedurës, nëpunësi policor është i autorizuar të ndalojë incizimin e vendit të ngjarjes.

13. Pranimi i fletëdenoncimeve

Neni 63

Nëpunësi policor pranon fletëdenoncime penale për vepra penale për të cilat bëhet ndjekja me detyrë zyrtare dhe të fletëdenoncimeve për kundërvajtje.

Kur gjatë parashtrimit të fletëdenoncimit penal nga paragrafi 1 i këtij neni ose gjatë kryerjes së inspektimit vërtetohet se bëhet fjalë për vepër penale për të cilën ndiqet sipas padisë private ose përcaktohet se vepra nuk ka karakterin e veprës ndëshkuese, nëpunësi policor është i obliguar ta njoftojë të dëmtuarin në afat prej 15 ditësh.

14. Shpallja publike e shpërblimit

Neni 64

Policia është e autorizuar të shpallë publikisht shpërblime për informatën e dhënë për shkak të:

- 1) zbulimit dhe kapjes së kryerësit të veprës penale;
- 2) gjetjes së personave të zhdukur, dhe
- 3) rasteve të tjera të arsyeshme, kur informatat nga qytetarët janë të nevojshme për shkak të kryerjes së punëve policore.

Shpallja e shpërblimit botohet në mjetet e informimit publik ose në mënyrë tjetër të volitshme.

Të drejtën e shpërblimit nuk mund ta realizojë personi i cili ka dhënë informatë për shpërblimin e shpallur, në qoftë se policia tashmë ka poseduar informatë të tillë ose të dhëna të tilla.

15. Incizimi në vende publike

Neni 65

Me incizim të vendeve publike në kuptim të këtij ligji, nënkuptohet mbikëqyrja e përhershme audio dhe vizuale mbi vendet publike ku shpesh bëhen vepra penale ose kundërvajtje, me qëllim të parandalimit të tyre.

Kur ekziston rrezik që në tubimet publike të rrezikohet jeta, shëndeti i njerëzve dhe pasuria, nëpunësi policor është i autorizuar të bëjë incizimin vizual ose fotografimin e tubimit publik.

Qëllimin e zbatimit të incizimit të vendeve dhe tubimeve publike, para fillimit të aktivitetit, Policia mund ta komunikojë publikisht.

Materiali i incizuar i paragrafëve 1 dhe 2 të këtij neni ruhet gjashtë muaj në Polici, pastaj materiali shkatërrohet, përveç materialit që paraqet argument në procedurën penale ose për kundërvajtje, me të cilin veprohet në pajtim me ligjin.

16. Grumbullimi, përpunimi, analiza, shfrytëzimi, vlerësimi, bartja, ruajtja dhe shlyerja e të dhënave dhe përpunimi i të dhënave personale

Neni 66

Policia grumbullon, përpunon, analizon, shfrytëzon, vlerëson, bart, ruan dhe shlyen të dhëna, përpunon të dhëna personale në kushte dhe në mënyrë të përcaktuara me këtë ligj dhe me ligj të veçantë dhe mban evidenca për të dhënat personale dhe të dhëna të tjera për grumbullimin e të cilave është e autorizuar me këtë ligj, për shkak të pengimit dhe zbulimit të veprave penale dhe kundërvajtjeve, si dhe gjetjen dhe kapjen e kryerësve të tyre.

Policia përpunon të dhëna personale kur ekzistojnë baza dyshimi se personi ka kryer vepër penale, është i përfshirë ose ka qenë i inkuadruar në planifikimin, organizimin, financimin ose në kryerjen e veprës penale.

Të dhëna për personin juridik grumbullohen kur ekzistojnë baza dyshimi se personi juridik është i inkuadruar ose ka qenë i inkuadruar në kryerjen apo në tentim për kryerje të veprës penale, si dhe kur personi juridik shfrytëzohet për planifikimin, organizimin, udhëheqjen dhe financimin e aktivitetit kriminal ose shfrytëzohet për mbulimin e të ardhurave kriminale.

Neni 67

Të dhëna personale sipas këtij ligji janë: emri personal, të dhënat për lindje (dita, muaji, viti dhe vendi), vendbanimi ose vendqëndrimi, adresa e banimit dhe shtetësia, si dhe të dhënat e tjera përmes të cilave personi i caktuar mund të identifikohet drejtpërdrejt ose tërthorazi.

Të dhënat personale që kanë të bëjnë prerazi me prejardhjen racore, bindjen fetare, sjelljen seksuale ose mendimin politik, përkatësi të lëvizjes ose organizatës së caktuar të formuara në pajtim me ligjin, si dhe kategori tjera të posaçme të të dhënave personale të caktuara me ligj të veçantë, nuk mund të grumbullohen nga ana e Policisë.

Me përjashtim, Policia mund t'i grumbullojë të dhënat personale nga paragrafi 2 i këtij neni, në kushte dhe në mënyrë të përcaktuara me këtë ligj dhe ligj të veçantë, kur kjo ekskluzivisht është e domosdoshme për nevojat e hetimit të caktuar.

Neni 68

Policia grumbullon të dhëna personale dhe të dhëna të tjera të nevojshme drejtpërdrejt nga personi me të cilin ato të dhëna kanë të bëjnë, nga persona të tjerë ose nga përmbledhjet ekzistuese të të dhënave, të cilat në pajtim me ligjin i mbajnë organet kompetente shtetërore, institucionet publike, entet dhe personat e tjerë juridikë.

Gjatë grumbullimit të të dhënave personale dhe të dhënave tjera të nevojshme të dedikuara për argumentimin e veprave penale ose për kundërvajtje për identifikimin e kryerësve, nëpunësit policorë mund të përdorin mjete teknike për fotografim dhe incizim audio-vizual në mënyrën dhe kushtet e përcaktuara me ligj.

Gjatë grumbullimit të të dhënave personale dhe të dhënave tjera të nevojshme ose nga përmbledhjet ekzistuese të të dhënave dhe në mënyrën nga paragrafi 2 i këtij neni, nëpunësit policorë për këtë nuk janë të detyruar ta informojnë personin të cilit i dedikohen të dhënat, nëse kjo e pengon ose e rëndon kryerjen e punëve policore.

Për të dhënat e grumbulluara nëpunësi policor përgatit raport operativ, që i dërgohet punëtorit udhëheqës të drejtpërdrejtë dhe Seksionit për kriminalitetin e organizuar.

Neni 69

Policia mban evidencat për:

- 1) persona të cilëve në çfarëdo baze u është kufizuar liria e lëvizjes (të thirrur, të arrestuar, të mbajtur në arrest etj.);
  - 2) persona për të cilët ekzistojnë baza për dyshim se janë kryerës të veprave penale ose për kundërvajtje;
  - 3) vepra penale të kryera për të cilat ndiqet me detyrë zyrtare ose për kundërvajtje, si dhe për persona të dëmtuar me ato vepra;
  - 4) persona dhe sende të cilët kërkohen, si dhe për persona të cilëve u është ndaluar hyrja në Republikën e Maqedonisë;
  - 5) persona të cilëve u është bërë kontrollimi i identitetit;
  - 6) persona të daktiloskopuar, të fotografuar dhe persona për të cilët është bërë analiza e ADN-së;
  - 7) aksione operative, raporte operative, përpunime operative, njoftime, burime të njohurive dhe persona nën mbrojtje të posaçme policore;
  - 8) ngjarje ditore në lidhje me kryerjen e punëve policore;
  - 9) përdorimin e mjeteve të detyrimit;
  - 10) parashtrësia të paraqitura prej qytetarëve kundër nëpunësit policor dhe masa të ndërmarra;
  - 11) vepra penale të kryera prej kryerësit të panjohur;
  - 12) sende përkohësisht të sekuestruara, dhe
  - 13) para të falsifikuara të zbuluara, njësi monetare të falsifikuara – euro dhe valuta të huaja të falsifikuara.
- Përveç evidencave nga paragrafi 1 i këtij neni, Policia mund të mbajë edhe evidencat të tjera në kushte dhe në mënyrë të përcaktuar me këtë ligj dhe me ligj të posaçëm.

Neni 70

Evidencat nga neni 69 i këtij ligji, Policia i mban ndaras, varësisht prej asaj nëse të njëjtat bazohen në fakte ose në njohuri.

Neni 71

Të dhënat për numrin e veprave të kryera penale ose të kundërvajtjeve dhe numrin e kryerësve të denoncuar dhe personat e dëmtuar, si dhe të dhënat e tjera numerike, mund të shfrytëzohen për qëllime statistikore dhe analitike në Ministri.

Të dhënat nga paragrafi 1 i këtij neni mund t'u jepen në shfrytëzim institucioneve profesionale kompetente dhe shkencore për shkak të qëllimeve statistikore dhe për punë hulumtuese shkencore.

Të dhëna personale mund t'u dërgohen shërbimeve të huaja policore dhe organizatave ndërkombëtare me kërkesën e tyre, në pajtim me ligjin dhe me marrëveshjet ndërkombëtare të ratifikuara.

Neni 72

Të dhënat personale mund të shfrytëzohen në pajtim me qëllimet e përcaktuara me këtë ligj dhe në pajtim me dispozitat me të cilat rregullohet mbrojtja e të dhënave personale.

Neni 73

Të dhënat personale të futura në evidencat nga neni 69 i këtij ligji menjëherë shlyhen në rastet kur do të vërtetohet se nuk janë të sakta ose kanë pushuar shkaqet, gjegjësisht kushtet për të cilat e dhëna personale është futur në evidencë.

Neni 74

Të dhënat e përmbajtura në evidencat nga neni 69 i këtij ligji, prej futjes së tyre, deri në shlyerjen e tyre guxojnë të jepen në kushte dhe në mënyrë të parapara me këtë ligj dhe me ligj të posaçëm.

Neni 75

Nevoja për ruajtjen e mëtutjeshme e të dhënave të përmbajtura në evidencat e nenit 69 të këtij ligji, vlerësohet çdo tre vjet.

Vlerësimin nga paragrafi 1 të këtij neni, e bën komisioni i formuar nga ministri.

Komisioni nga paragrafi 2 i këtij neni përbëhet prej pesë anëtarësh dhe zëvendësve të tyre, prej të cilëve katër përfaqësues të Ministrisë dhe një përfaqësues të Drejtorisë për mbrojtjen e të dhënave personale.

Neni 76

E drejta e subjektit të të dhënave personale për qasje dhe përmirësim të të dhënave personale me të cilat disponon Policia, si dhe obligimi për mbrojtjen e të dhënave personale, sigurohen në kushte dhe në mënyrë të përcaktuar me ligj të posaçëm.

Me përjashtim nga paragrafi 1 i këtij neni, e drejta për qasje tek të dhënat personale nuk do të sigurohet nëse kufizimi është i domosdoshëm për shkak të kryerjes së kompetencave ligjore të Policisë për preventivën, zbulimin dhe ndjekjen e kryerësve të veprave penale dhe të kundërvajtjeve, realizimin e sistemit të sigurisë publike, ose kur kjo është e nevojshme për mbrojtjen e subjektit të të dhënave personale ose të drejtave dhe lirive të personave të tjerë.

Neni 77

Drejtoria për mbrojtjen e të dhënave personale bën mbikëqyrje mbi përpunimin e të dhënave personale dhe mbrojtjen e tyre të përcaktuar me këtë ligj dhe ligj tjetër.

17. Zbatimi i masave të veçanta hetuese dhe burimet e fshehta të të dhënave

Neni 78

Për shkak të mbrojtjes së të dhënave dhe dëshmimeve të domosdoshme për mbajtjen e suksesshme të procedurës penale, të cilat në mënyrë tjetër nuk mund të grumbullohen ose grumbullimi i tyre do të ndërliedhej me vështirësi më të mëdha për vepra penale për të cilat është përcaktuar dënim me burg së paku katër vjet dhe për vepra penale për të cilat është përcaktuar dënim me burg deri në pesë vjet, për të cilat ekziston dyshim i bazuar se janë kryer nga ana e grupit të organizuar, e ndonjë bande ose e ndonjë shoqate tjetër kriminale, Policia mund të zbatojë masa të posaçme hetimore në pajtim me Ligjin për procedurë penale ose ligj tjetër.

Nëse ekzistojnë baza për dyshim se është kryer vepër penale, e cila ndiqet me detyrë zyrtare ose përgatitet kryerja e saj, ndërsa Policia atë vepër nuk mund ta zbulojë ndryshe, ta pengojë ose ta dëshmojë, ose ajo do të ndërliedhej me vështirësi të mëdha, nëpunësit policorë mund të përdorin burime të fshehta të të dhënave.

18. Mbrojtja e personave të përfshirë në pajtim me dispozitat për mbrojtjen e dëshmitarëve

Neni 79

Policia ndërmerr masa të përcaktuara me ligj për mbrojtjen e personave që kanë dhënë ose mund të japin të dhëna të rëndësishme për procedurën penale ose personave që janë në lidhshmëri me ta, me nxjerrjen në shesh të të cilave jeta, shëndeti, liria, integriteti fizik ose pasuria e tyre në masë të madhe i ekspozohen rrezikut.

Masat nga paragrafi 1 i këtij neni, Policia i kryen derisa ekzistojnë shkaqet për të.

19. Përdorimi i mjeteve të detyrimit

Neni 80

Me detyrim në kuptim të këtij ligji konsiderohet përdorim i presionit legjitim, përkatës dhe proporcional fizik dhe mekanik, me zbatimin e mjeteve dhe në mënyrën e përcaktuar me ligj, të drejtuar ndaj personit të caktuar nga ana e nëpunësit policor, vetëm në rastin kur punët policore nuk mund të kryhen në mënyrë tjetër.

Mjete për detyrim sipas këtij ligji janë: forca fizike, shkopi i gomës, mjetet për prangosjen e personave, mjete për ndalim të detyrueshëm të automjeteve, qeni zyrtar, mjetet kimike, arma e zjarrit, si dhe lloje të posaçme të armëve dhe të mjeteve shpërthyes.

Mjetet për detyrim mund të përdoren, nëse qëllimi i veprimit të Policisë nuk mund të kryhet në mënyrë tjetër.

Ndalohet përdorimi i mjeteve për detyrim për shkak të shtrengimit me qëllim të nxjerrjes së pranimit ose të deklaratës.

Nëpunësi policor çdoherë do të përdorë mjet detyrimi me të cilin do t'i arrijë qëllimin me pasoja më të vogla të dëmshme.

Para çdo përdorimi të mjeteve për detyrim nëpunësi policor, nëse për këtë ekzistojnë kushte, legjitimohet dhe e paralajmëron qartë personin për përdorimin e mjeteve.

Kur janë plotësuar kushtet për përdorimin e mjeteve për detyrim, personat ndaj të cilëve do të zbatohen këto mjete nuk do të paralajmërohen, nëse me paralajmërimin e dhënë do të vihej në pyetje kryerja e punëve policore.

Nëpunësi policor është i obliguar të ndërpresë përdorimin e mjeteve për detyrim, menjëherë pasi të pushojnë shkaqet për të cilat ka ardhur të përdorimi i tyre.

Nëpunësi policor është i obliguar t'i sigurojë ndihmë dhe kurim mjekësor personit të lënduar ndaj të cilit është përdorur mjeti për detyrim në afat sa më të shkurtër, nëse kjo është e nevojshme dhe nëse atë e lejojnë rrethanat.

Neni 81

Kur mjeti për detyrim është përdorur në kufijtë e autorizimeve policore, përjashtohet përgjegjësia e nëpunësit policor, i cili e ka përdorur, si dhe e nëpunësit policor udhëheqës i cili ka urdhëruar përdorimin e tij.

Bazueshmërinë, arsyetimin dhe rregullsinë e përdorimit të mjetit për detyrim në çdo rast konkret e vlerëson nëpunësi policor udhëheqës i drejtpërdrejtë. Nëpunësi policor udhëheqës i drejtpërdrejtë e lajmëron prokurorin publik kompetent për çdo përdorim të armës së zjarrit.

Bazueshmërinë, arsyetimin dhe rregullsinë e përdorimit të armës së zjarrit dhe përdorimin e mjetit për detyrim kur është shkaktuar lëndim i rëndë trupor ose ndonjë person vdes ose kur mjeti për detyrim është përdorur ndaj më shumë personave, i vlerëson njësisia organizative e Ministrisë kompetente për kryerjen e kontrollit të brendshëm dhe standardeve profesionale, e cila i shqyrton rrethanat nën të cilat është përdorur mjeti për detyrim dhe përgatit raport me mendim për bazueshmërinë, arsyetimin dhe rregullsinë e përdorimit të mjeteve për detyrim që ia dërgon ministrit.

Neni 82

Nëse kundër nëpunësit policor ngrihet ose mbahet procedurë penale, për kundërvajtje ose kontestimore, për shkak të përdorimit të mjetit për detyrim ose për pjesëmarrje në fatkeqësi komunikacioni me automjet gjatë kryerjes së punëve policore, Ministria i siguron ndihmë juridike falas.

Ministria do t'i sigurojë ndihmë juridike falas edhe qytetarit i cili ka ofruar ndihmë nëpunësit policor gjatë kryerjes së punëve policore, nëse kundër tij është ngritur procedurë penale, për kundërvajtje ose kontestimore për shkak të veprimeve të kryera në lidhje me ndihmën e ofruar.

19. 1. Përdorimi i forcës fizike

Neni 83

Me përdorim të forcës fizike në kuptim të këtij ligji konsiderohet përdorimi i intervenimeve të ndryshme, shkathtësive luftarake ose veprimeve të ngjashme mbi trupin e një personi tjetër, të cilat kanë për qëllim zmbarsjen e sulmit, pengimin e ikjes së personit ose mposhtjen e rezistencës nga ai person.

19.2. Përdorimi i shklopit të gomës

Neni 84

Përdorimi i shklopit të gomës lejohet kur punët policore nuk mund të kryhen me përdorimin e forcës fizike.

19.3. Përdorimi i mjeteve për prangosjen e personave

Neni 85

Mjetet për prangosjen e personave përdoren për shkak të:

- 1) pengimit të rezistencës të personave ose zmbarsjen e sulmit drejtuar ndaj nëpunësit policor;
- 2) pengimit të ikjes së personave, dhe
- 3) pengimit të vetëlëndimit ose lëndimit të personave të tjerë.

Nëpunësi policor zakonisht ia lidh duart personit pas shpinës së tij.

19. 4. Përdorimi i mjeteve për ndalim të detyrueshëm të automjeteve

Neni 86

Mjeti për ndalim të detyrueshëm të automjeteve zbatohet për shkak të:

- 1) pengimit të ikjes së personit i cili është hasur në kryerjen e veprës penale për të cilën ndiqet sipas detyrës zyrtare;
- 2) pengimit të ikjes së personit i cili është privuar nga liria ose për të cilin është lëshuar urdhër të privohet nga liria;
- 3) pengimit të kalimit të paligjshëm të kufirit shtetëror me automjet, dhe
- 4) pengimit të afrimit të palejuar të veturave të objektet ose rajonet ku gjinden personat, të cilët i sigurojnë nëpunës policorë.

19. 5. Përdorim i qenit zyrtar

Neni 87

Qeni zyrtar përdoret si mjet për detyrim në rastet kur:

- 1) janë plotësuar kushtet për përdorimin e forcës fizike ose shklopit të gomës;
- 2) janë plotësuar kushtet për përdorimin e armës së zjarrit, dhe
- 3) rivendoset rendi dhe qetësia e prishur publike.

Në rastet kur janë plotësuar kushtet për përdorimin e armës së zjarrit, qeni zyrtar mund të shfrytëzohet edhe pa gojëz mbrojtëse, ndërsa në të gjitha rastet e tjera vetëm me gojëzën mbrojtëse.

19. 6. Përdorimi i mjeteve kimike

Neni 88

Përdorimi i mjeteve kimike lejohet në rastet nga neni 91 paragrafi 2 i këtij ligji, në rastet e rivendosjes së rendit dhe qetësisë publike të prishur në shkallë më të madhe, si dhe për shkak të nxjerrjes së personave prej hapësirës së mbyllur ose për shkak të zgjidhjes së situatës së pengut, me ç'rast nuk guxon të rrezikohet jeta dhe shëndeti i qytetarëve.

Mjetet kimike mund të përdoren edhe në rastet kur janë plotësuar kushtet nga neni 89 i këtij ligji.

19.7. Përdorimi i armës së zjarrit ndaj personave

Neni 89

Nëpunësi policor është i autorizuar ta përdorë armën e zjarrit kur ajo është absolutisht e domosdoshme dhe kur me përdorimin e mjeteve të tjera për detyrim punët policore nuk mund të kryhen.

Nëpunësi policor është i autorizuar ta përdorë armën e zjarrit kur në mënyrë tjetër dhe me përdorimin e mjeteve të tjera për detyrim nuk mund:

- 1) të mbrojtë jetën e vet ose jetën e njerëzve të tjerë;
- 2) të pengojë kryerjen e veprës penale për të cilën mund të kumtohet dënim me burg në zgjatje prej së paku katër vjetësh.
- 3) të pengojë arratisjen e personit të hasur në kryerjen e veprës penale për të cilën mund të kumtohet dënim me burg prej 10 vjetësh ose dënim më i rëndë ose të personit për të cilin është lëshuar fletarrestimi për shkak të veprës së tillë të kryer penale;
- 4) të pengohet arratisja e personit të privuar nga liria për shkak të veprës penale të kryer nga pika 3 e këtij paragrafi ose e personit për të cilin është lëshuar fletarrestimi për shkak të arratisjes nga vuajtja e dënimit me burg për vepra të tilla penale, dhe
- 5) të pengohet sulmi mbi objekt ose mbi personin që sigurohet.

Para përdorimit të armës së zjarrit, nëpunësi policor do të japë urdhrë me gojë dhe paralajmërimin “ndal, policia!”, dhe pastaj edhe urdhrin e dytë dhe paralajmërimin “ndal, do të gjuaj!”.

Urdhrrat dhe paralajmërimet nga paragrafi 3 i këtij neni nuk do të jepen nëse me këtë do të vihej në pyetje kryerja e punëve të policisë.

Nëpunësi policor nuk do të përdorë armë zjarri ndaj personit i cili është mbajtur në arrest në pajtim me këtë ligj, përveç kur kjo është e domosdoshme që ta mbrojtë jetën e vet ose jetën e personave të tjerë, si dhe në rastet kur është e nevojshme që të pengohet arratisja e personit të mbajtur në arrest.

Gjuajtja në ajër për shkak të sinjalizimit, kërkimit të ndihmës dhe frikësimit, si dhe gjuajtja në kafshë kur ato e rrezikojnë jetën e njerëzve, nuk konsiderohet si përdorim i armës së zjarrit në kuptim të këtij ligji.

Neni 90

Përdorimi i armës së zjarrit nuk lejohet nëse vihet në rrezik jeta e personave të tjerë, përveç nëse përdorimi i armës së zjarrit është mjet i vetëm për mbrojtje nga sulmi i drejtpërdrejtë, i rrezikut nga sulmi mbi jetën e njerëzve të tjerë.

19.8. Përdorimi i mjeteve të detyrimit ndaj një grupi

Neni 91

Gjatë rivendosjes së rendit dhe qetësisë publike të prishur në përmasa më të mëdha, nëpunësi policor është i autorizuar që t'i japë urdhrë grupit të personave që të shpërndahen.

Nëse grupi nuk shpërndahet, lejohet përdorimi i mjeteve të detyrimit, si vijojnë:

- 1) forcës fizike;
- 2) shkopit të gomës;
- 3) mjeteve kimike;
- 4) currilave të ujit, dhe
- 5) qenve zyrtarë.

Mjetet nga paragrafi 2 i këtij neni, mund të përdoren vetëm me urdhrin e nëpunësit policor i cili e drejton aksionin.

19.9. Përdorimi i armëve të llojeve të veçanta dhe i mjeteve shpërthyes

Neni 92

Përdorimi i armëve të llojeve të veçanta dhe i mjeteve shpërthyes lejohet kur janë përmbyshur kushtet e nenit 89, paragrafi 2 të këtij ligji, në rast të sulmit të drejtpërdrejtë mbi jetën e një ose të më shumë personave apo në rast të sulmit i cili kryhet nga personi i armatosur me armë të llojit të veçantë ose me mjete shpërthyes, nëse me përdorimin e armëve të llojeve të tjera punët policore nuk mund të kryhen.

Përdorimin e armëve të llojeve të veçanta dhe i mjeteve shpërthyes e lejon drejtori i Byrosë.

19.10. Përdorimi i armës së zjarrit ndaj kafshëve

Neni 93

Armë zjarri përdoret ndaj kafshëve kur prej tyre na kanoset rrezik i sulmit të drejtpërdrejtë ndaj jetës dhe trupit të njerëzve apo nëse ekziston rreziku për jetën ose shëndetin e njerëzve (sëmundje ngjitëse dhe ngjashëm).

Arma përdoret ndaj kafshëve të sëmura dhe të plagosura rëndë, në rastin kur veterineri ose ndonjë person tjetër nuk mund të ndër marrë masa përkatëse.

V. MARRËDHËNIET E PUNËS

Neni 94

Të drejtat dhe detyrimet nga marrëdhënia e punës, nëpunësi i policisë i realizon në përputhje me rregullat për marrëdhënie pune, me Marrëveshjen kolektive të Ministrisë dhe me këtë ligj.

Neni 95

Marrëdhënie pune në Polici mund të themelojë personi i cili i përmbysh kushtet e përgjithshme, si vijojnë:

- 1) të jetë shtetas i Republikës së Maqedonisë;
- 2) të jetë i moshës madhore, por të mos i ketë mbushur 25 vjet, nëse për herë të parë themelon marrëdhënie pune për vendin e punës për të cilin është paraparë arsim i mesëm, përkatësisht 30 vjet, nëse për herë të parë themelon marrëdhënie pune për vendin e punës për të cilin është paraparë arsim sipëror;
- 3) të ketë kryer së paku arsim të mesëm katërvjeçar;
- 4) të ketë aftësi shëndetësore dhe psikofizike, dhe
- 5) me aktgjykim të plotfuqishëm të mos i jetë kumtuar dënimi, ndalim i kryerjes së profesionit, veprimtarisë ose detyrës.

Me aktin për sistematizimin e vendeve të punës në Ministri, mund të përcaktohen edhe kushte të veçanta për themelimin e marrëdhënies së punës në Polici.

Neni 96

Gjatë punësimit në polici duhet që në mënyrë adekuate dhe të drejtë të përfaqësohen qytetarët të cilët u takojnë të gjitha bashkësive, me respektimin e kritereve të profesionalizmit dhe kompetencës.

Gjatë punësimit në Polici të respektohet principi i barazisë gjinore.

Neni 97

Nëpunësi i policisë themelon marrëdhënie pune në bazë të shpalljes publike në mënyrë dhe në kushte të përcaktuara me këtë ligj.

Me përjashtim, marrëdhënie pune pa shpallje publike themelohet për vende pune me detyra të posaçme autorizimi të përcaktuara me aktin për sistematizim të vendeve të punës në Polici dhe për bursistët e Ministrisë - studentët të diplomuar të Akademisë Policore.

Neni 98

Nëpunësit e policisë titullin e fitojnë në bazë të llojit të arsimit, stazhit të punës, vendit të punës dhe notës vjetore.

Për nëpunësit e policisë përcaktohen titujt si vijojnë:

- këshilltar i përgjithshëm i policisë;
- këshilltar kryesor i policisë;
- këshilltar i lartë i policisë;
- këshilltar i policisë;
- inspektor kryesor;
- inspektor i pavarur;
- inspektor i lartë;
- inspektor;
- inspektor i ri;
- polic kryesor;
- polic i lartë, dhe
- polic.

Neni 99

Ndaj praktikantëve për nëpunës të policisë do të zbatohen rregullat për marrëdhënie pune dhe Marrëveshja kolektive e Ministrisë.

Neni 100

Nëpunësi i policisë duhet detyrimisht gjatë punësimit në Polici të nënshkruajë deklaratë me tekstin si vijon: "Obligohem se gjatë punës sime do ta respektoj Kushtetutën, ligjet e Republikës së Maqedonisë dhe standardet e etikës policore, me ndërgjegje dhe me rregull do t'i kryej punët policore dhe do t'i respektoj liritë themelore dhe të drejtat e njeriut dhe të qytetarit, të garantuara me Kushtetutën, ligjet dhe me marrëveshjet e ratifikuara ndërkombëtare".

Deklarata e nënshkruar ruhet në dosjen e punës të nëpunësit policor.

Nëse nëpunësi policor refuzon që ta japë dhe të nënshkruajë deklaratën nga paragrafi 1 i këtij neni, do të konsiderohet se marrëveshja për punësim nuk është lidhur.

Neni 101

Për shkak të llojit, të natyrës dhe të kompleksitetit të punëve policore, si dhe për shkak të rëndësisë së punëve dhe për shkak të kushteve të veçanta në të cilat kryhen ato, shumica e mjeteve të dedikuara për pagë për kryerjen e punëve policore rritet për 30%.

Neni 102

Nëpunësi i policisë detyrimisht sipas urdhrit të nëpunësit udhëheqës të drejtpërdrejtë policor, punët policore duhet t'i kryejë edhe më gjatë se orari i punës, nëse kjo është e domosdoshme për shkak të kryerjes së tyre të suksesshme dhe në kohë.

Nëpunësit policor për punën e kryer më gjatë se orari i plotë i punës i takon kompensim në para ose ditë të lira, në përputhje me dispozitat për marrëdhënie pune dhe Marrëveshjen kolektive të Ministrisë.

Neni 103

Kur këtë e kërkojnë nevojat që nuk mund të shtyhen, ministri, drejtori i Byrosë apo nëpunësi policor i autorizuar prej tyre, nëpunësit policor mund t'ia shtyjë, përkatësisht ndërpresë shfrytëzimin e pushimit vjetor.

Në rastet nga paragrafi 1 i këtij neni, nëpunësi policor ka të drejtë kompensimi të shpenzimeve reale të krijuara me shtyrjen, përkatësisht me ndërprerjen e pushimit vjetor.

Neni 104

Nëpunësi policor, sipas pëlqimit paraprak të ministrit, e me propozimin e komisionit të veçantë të Ministrisë, mund të kryejë punë të caktuara, veprimtari ekonomike apo profesionale të pavarura ose plotësuese që nuk bien ndesh me punët e policisë.

Pëlqimin nga paragrafi 1 i këtij neni, ministri e jep në mënyrë dhe me kushte të përcaktuara me dispozitat për marrëdhënie pune.

Nëpunësi policor veprimtarinë nga paragrafi 1 i këtij neni, detyrimisht duhet ta kryejë jashtë orarit të punës në Ministri, dhe në atë mënyrë që kryerja e asaj veprimtarie të mos ndikojë mbi kryerjen e ligjshme dhe të drejtë të punëve policore.

Neni 105

Nëpunësi policor nuk guxon të themelojë, të drejtojë dhe të jetë anëtar i kreut të partisë politike.

Nëpunësi i policisë me anëtarësimin e tij në parti politike dhe me pjesëmarrjen e tij në aktivitetet e saj nuk guxon ta vë në pikëpyetje kryerjen e paanshme dhe të ligjshme të punëve policore.

Nëpunësi policor nuk guxon të mbajë apo t'i vë simbolet partiake në lokalet dhe në automjetet zyrtare të Policisë, dhe të organizohet ose të veprojë në mënyrë partiake në Ministri.

Nëpunësit policorë nuk guxojnë në uniformë të Policisë të marrin pjesë në aktivitete dhe manifestime partiake, përveç nëse janë në kryerje të detyrave zyrtare.

Neni 106

Nëpunësit e policisë, të drejtën e grevës mund ta realizojnë në mënyrë dhe me kusht që në masë të konsiderueshme të mos prishet kryerja e rregullt e punëve të policisë.

Organizuesi i grevës duhet detyrimisht ministrit t'ia paralajmërojë grevën dhe ta paraqesë vendimin e fillimit të grevës si dhe programin për mënyrën dhe vëllimin e kryerjes së punëve policore të cilat domosdo duhet të kryhen gjatë kohës së grevës, më së voni shtatë ditë para fillimit të grevës.

Neni 107

Gjatë kohës së grevës të organizuar në Polici, medoemos duhet të kryhen punët dhe detyrat e:

- parandalimit, zbulimit dhe dokumentimit të veprave penale, kapjes së kryerësve dhe dorëzimin e tyre te organet kompetente dhe të punëve të teknikës kriminalistike që nuk mund të shtyhen;
- rregullimit dhe kontrollit të komunikacionit rrugor;
- qendrave kujdestare operative;
- nëpunësve policorë për intervenim dhe për realizimin e inspektimit;
- sigurimit të personave dhe objekteve;
- sigurimit të kufirit shtetëror, kontrollit të kalimit të kufirit shtetëror, parandalimit të kryerjes dhe zgjidhjes së incidenteve kufitare dhe cenime të tjera të kufirit shtetëror dhe dëbimin e të huajve, dhe
- shfrytëzimit të helikopterëve.

Neni 108

Ndalohet greva në Polici në situata lufte ose të jashtëzakonshme.

Në rast të situatës së ndërlikuar të sigurisë, prishjes së rendit dhe qetësisë publike në përmasa më të mëdha, fatkeqësive natyrore dhe fatkeqësive të tjera ose rrezikut mbi jetën dhe shëndetin e njerëzve dhe pronës në përmasa më të mëdha, në grevë njëkohësisht nuk mund të marrin pjesë më shumë se 10% nga numri i përgjithshëm i nëpunësve policorë të Ministrisë dhe greva nuk mund të zgjasë më shumë se tri ditë.

Në qoftë se greva ka filluar para shfaqjes të cilitdo nga kushtet e paragrafëve 1 dhe 2 të këtij neni, nëpunësit policorë detyrimisht menjëherë duhet ta ndërpresin grevën.

Neni 109

Gjendjen psikofizike dhe të përgjithshme shëndetësore të nëpunësit policor për kryerjen e punëve të policisë e vlerëson komisioni mjekësor, më së paku një herë brenda vitit.

Komisionin mjekësor nga paragrafi 1 i këtij neni, e formon ministri me propozim të drejtorit të Byrosë dhe numëron pesë anëtarë, prej të cilëve më së paku tre mjekë.

Nëpunësi policor për të cilin me vendim të komisionit mjekësor do të vërtetohet se nuk është i aftë për t'i kryer punët policore për shkak të çrregullimit të gjendjes psikofizike apo gjendjes së përgjithshme shëndetësore e cila është shfaqur si pasojë e lëndimit gjatë punës ose si sëmundje profesionale, sistemohet në vend pune, i cili i përgjigjet llojit të arsimit të tij dhe gjendjes shëndetësore.

Nëpunësi policor nga paragrafi 3 i këtij neni, i ka të gjitha të drejta nga marrëdhënia e punës të cilat i ka pasur në vendin e punës në të cilin ka punuar deri në atë moment.

Neni 110

Ministria i siguron nëpunësit policorë për raste fatkeqësie gjatë punës.

Në rast të çrregullimit profesional psikofizik të shëndetit të nëpunësit policor, Ministria ka për obligim t'i mbulojë të gjitha shpenzimet lidhur me shërimin e tij.

Neni 111

Nëpunësi policor i cili do ta humbë jetën gjatë kryerjes ose në lidhje me kryerjen e punëve policore, do të varrosset në shpenzim të Ministrisë në vendin të cilin do ta përcaktojnë anëtarët e familjes së tij.

Familjes së nëpunësit policor i takon kompensim i njëhershëm në lartësi prej shumës së përgjithshme të rrogave të realizuara në 24 muajt e fundit ose në Polici të punësohet anëtar i familjes më të ngushtë i nëpunësit të ndërës policor, i cili do t'i plotësojë kushtet për praninë në Polici, në pajtim me këtë ligj.

Neni 112

Personi i cili me kërkesë të nëpunësit policor i ofron ndihmë Policisë dhe me atë rast lëndohet, sëmurët ose pengohet për punë së paku tre muajt, e nuk është i siguruan sipas bazës tjetër, ka të drejtë shërimi në shpenzim të Fondit për sigurim shëndetësor, e në rast të invaliditetit ose të dëmtimit trupor, fiton të drejtë sigurimi pensional në barrë të Ministrisë sikurse edhe nëpunësit policorë.

Nëse në dhënien e ndihmës, personi e humb jetën, familja i ka të drejtat nga neni 111 të këtij ligji dhe të drejtat nga sigurimi pensional si familje e nëpunësit policor, i cili e ka humbur jetën gjatë kryerjes së punëve policore.

Neni 113

Rrethanat në të cilat nëpunësi policor ose personi i cili i ka ndihmuar policisë e ka humbur jetën i vlerëson njësisia organizative e Ministrisë, kompetente për kontrollin e brendshëm dhe për standarde profesionale, e cila përpilon raport me mendim.

Raporti me mendimin nga paragrafi 1 i këtij neni i dërgohet ministrit dhe drejtorit të Byrosë.

Neni 114

Nëpunësit policorë janë të obliguar ta ruajnë fshehtësinë e të dhënave dhe informacionet për të cilat kanë marrë vesh gjatë kryerjes ose me rastin e kryerjes së punëve policore, e të cilat në përputhje me ligjin ose me rregullin e nxjerrë në bazë të ligjit, paraqesin të dhëna personale ose informacion të klasifikuar.

Obligimi për ruajtjen e fshehtësisë të të dhënave dhe të informacioneve nga paragrafi 1 i këtij neni zgjat edhe pas pushimit të marrëdhënies së punës në Ministrinë.

Neni 115

Nëpunësi policor mund të dërgohet në punë jashtë shtetit, në bazë të marrëveshjeve për bashkëpunim policor ndërkombëtar, të ratifikuara në përputhje me Kushtetutën.

Nëpunësit policorë mund të dërgohen që të marrin pjesë në operacione ndërkombëtare civile dhe në misione paqësore në bazë të vendimit të Qeverisë së Republikës së Maqedonisë, në përputhje me marrëveshjet e ratifikuara ndërkombëtare.

Neni 116

Puna e nëpunësve policorë vlerësohet më së voni deri në fund të tremujorit të parë të vitit, për vitin paraardhës kalendarik.

Nëpunësi policor i cili shfrytëzon pushim më të gjatë se gjashtë muaj gjatë një viti kalendarik, nuk do të vlerësohet për atë vit.

Neni 117

Nëpunësin policor e vlerëson nëpunësi udhëheqës i drejtpërdrejtë policor.

Nota formohet në bazë të kriterëve që kanë të bëjnë me rezultatet nga puna e nëpunësit policor, si dhe cilësive personale të cilat ai i ka treguar gjatë punës (profesionalizëm, dituri, aftësi, disiplinë pune, sakrifikim, rregullsi, pavarësi, bashkëpunim, sjellje ndaj palëve, këmbëngulësi dhe ngjashëm).

Nota për nëpunësin policor mund të jetë "dallohet", "kënaq", "pjesërisht kënaq" dhe "nuk kënaq".

Ministri do t'i përcaktojë për së afërmi kriteret nga paragrafi 2 i këtij neni dhe mënyrën e vlerësimit të punës të nëpunësve policorë, formularin e listës vlerësuese dhe mënyrën e mbajtjes së evidencës.

Neni 118

Nëpunësi policor i cili nuk është i kënaqur me notën nga neni 117, paragrafi 3 i këtij ligji, në afat prej tetë ditësh nga dita e vlerësimit mund të paraqesë kundërshtim pranë komisionit të veçantë të formuar nga ministri.

Komisioni nga paragrafi 1 i këtij neni përbëhet nga tre anëtarë prej të cilëve njëri është përfaqësues i Sindikatës policore maqedonase.

Neni 119

Nëpunësit policor të cilin me vendim të plotfuqishëm i është ndaluar të kryejë punë të caktuara nga marrëdhënia e punës ose nëse i është kumtuar masë mbrojtëse ose masë sigurie, për shkak të së cilës nuk mund të kryejë punë më gjatë se gjashtë muaj ose do të jetë i detyruar për shkak të vuajtjes së dënimit me burg të mungojë nga puna më gjatë se gjashtë muaj, i pushon marrëdhënia e punës në Polici me ditën e dorëzimit të aktgjykimit të plotfuqishëm.

Vendimin për pushimin e marrëdhënies së punës sipas paragrafit 1 të këtij neni e merr ministri.

VI. PËRBËRJA REZERVË E POLICISË

Neni 120

Në përbërjen rezervë të Policisë mund të sistemohen vetëm shtetas të Republikës së Maqedonisë, të cilët i përmbushin kushtet e parapara me nenin 95 të këtij ligji.

Pjesëtar i përbërjes rezervë të Policisë mund të angazhohet për kryerjen e punëve policore deri në mbushjen e 50 viteve jetë.

Neni 121

Ministria e bën aftësimin e përbërjes rezervë të Policisë edhe atë me trajnim themelor, të vazhduar dhe plotësues.

Neni 122

Aftësimin nga neni 121 i këtij ligji e organizon dhe e realizon Ministria.

Ministri, me propozim të drejtorit të Byrosë nxjerr program për trajnimin profesional të përbërjes rezervë të Policisë.

Neni 123

Pjesëtari i përbërjes rezervë të Policisë gjatë kohës së aftësimin themelor, të vazhduar dhe plotësues dhe gjatë kohës së angazhimit për kryerjen e punëve policore, i ka të drejtat dhe obligimet e njëjta si edhe qytetarët në kryerjen e të drejtave dhe obligimeve në mbrojtje.

Pjesëtarit të përbërjes rezervë të Policisë do t'i pushojë angazhimi në përbërjen rezervë në qoftë se:

- nuk i përmbush më kushtet e parapara me nenin 95 të këtij ligji;
- nuk tregon njohuri dhe aftësi të mjaftueshme në përputhje me programin e përcaktuar për trajnim;
- për shkak të shkeljes më të rëndë të disiplinës, dhe
- për shkaqe shëndetësore.

Neni 124

Pjesëtarët e përbërjes rezervë të Policisë të cilët janë të thirrur për kryerjen e punëve policore, mbajnë uniformë dhe shenja të Policisë dhe në kryerjen e punëve kanë detyra dhe autorizime të njëjta si edhe nëpunësit policorë.

Neni 125

Ministri mund të vendosë të thërrasë pjesëtarë të përbërjes rezervë të Policisë për kryerjen e punëve policore në rastet në vijim:

- gjatë gjendjes së luftës ose gjendjes së jashtëzakonshme;
- gjatë rebelimit të armatosur ose formës tjetër të rrezikimit të dhunshëm të rendit kushtetues ose të sigurisë në Republikën e Maqedonisë;
- kur është shpallur fatkeqësi elementare ose epidemi;
- fatkeqësi të tjera ose fatkeqësi të cilat e pengojnë zhvillimin normal të jetës dhe e rrezikojnë sigurinë e jetës dhe të pronës së njerëzve;
- gjatë prishjes së rendit dhe të qetësisë publike në masë më të madhe;
- kur atë e kërkojnë nevojat për sigurim plotësues të kufirit shtetëror, dhe
- për shkak të realizimit të trajnimit themelor, të vazhduar dhe plotësues.

Neni 126

Ministria mban evidencë për pjesëtarët e përbërjes rezervë të Policisë.

Organi kompetent për punët e mbrojtjes i cili mban evidencë të të dhënave personale të obliguesve ushtarakë është i obliguar që me kërkesë të Ministrisë t'i japë Policisë të dhëna personale për obliguesit ushtarakë të cilët janë të angazhuar në përbërjen rezervë të Ministrisë si edhe për obliguesit ushtarakë të cilët aftësohen për kryerjen e punëve në përbërjen rezervë të Policisë, respektivisht janë të sistemuar në përbërjen rezervë të Policisë.

VII. AUTORIZIMI PËR RREGULLAT NËNLIGJORE

Neni 127

Qeveria do të nxjerrë rregulla nënligjore për mënyrën e fitimit të titujve dhe të shenjave të titujve të nëpunësve policorë, për uniformën dhe për shenjat e uniformës të Policisë, si edhe për llojin e armatimit të Policisë dhe për pajisjen e nëpunësve policorë.

Neni 128

Ministri nxjerr rregulla nënligjore për:

- mënyrën e kryerjes së punëve policore;
- formën dhe përmbajtjen e formularit të legjitimacionit dhe të distinktivit zyrtar si edhe për mënyrën e lëshimit të legjitimacionit dhe të distinktivit zyrtar të Policisë;

- mbajtjen dhe kohëzgjatjen e uniformës së Policisë;
- mënyrën e punës së komisionit shëndetësor të obliguar për përcaktimin e aftësisë psikofizike dhe shëndetësore të nëpunësit policor për kryerjen e punëve policore;
- procedimin me sendet perkohësisht të sekuestruara dhe të gjetura;
- përmbajtjen dhe për mënyrën e mbajtjes së evidencave të Policisë dhe për formën dhe përmbajtjen e formularit të evidencave të Policisë;
- punët dhe veprimtaritë që bien ndesh me punët policore;
- mënyrën e zgjedhjes së nëpunësit policor i cili dërgohet në punë jashtë shtetit;
- mënyrën e sjelljes dhe për marrëdhëniet e ndërsjella të nëpunësve policorë;
- mënyrën e kryerjes së mbikëqyrjes dhe të kontrollit ekspert dhe të përgjithshëm, dhe
- mënyrën e thirrjes dhe të angazhimit të pjesëtarëve të përbërjes rezervë të Policisë.

Ministri e nxjerr Kodin e etikës policore.

Ministri, në pajtim me ministrin e Shëndetësisë nxjerr rregull nënligjor për aftësitë shëndetësore dhe psikofizike që duhet t'i përmbushë personi i cili themelon marrëdhënie pune në Polici, mënyrën e përcaktimit të tyre dhe mënyrën e kontrollit të aftësisë shëndetësore dhe psikofizike të nëpunësve policorë.

VIII. DISPOZITA KALIMTARE DHE PËRFUNDIMTARE

Neni 129

Dispozitat nënligjore të parapara me këtë ligj, do të nxirren brenda 12 muajve, nga dita e hyrjes së këtij ligji në fuqi.

Deri në nxjerrjen e rregullave nga neni 128 i këtij ligji, do të aplikohen rregullat ekzistuese në qoftë se janë në përputhje me këtë ligj.

Neni 130

Për çështjet që nuk janë rregulluar me këtë ligj, do të aplikohen dispozitat nga Ligji për punët e brendshme.

Neni 131

Me ditën e fillimit të zbatimit të këtij ligji, pushojnë të vlejshme dispozitat e neëve: 1 paragrafi 1, alineja 12, 13 dhe 17, 7-a, 8, 9, 10, 11, 11-a, 12, 20-a, 20-b, 23, 27, 28, 30, 34, 40, 41, 42, 45, 46, 50, 56 paragrafi 1, alineja 3, 64 paragrafi 2, 66, 73 fjalët: "shenjat e gradave dhe kushtet për fitimin e tyre për personat e autorizuar zyrtarë, për uniformën dhe për shenjat e uniformës" dhe 74 paragrafi 1, pikat 3, 4 dhe 7 nga Ligji për punët e brendshme ("Gazeta zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numër 19/95, 15/97, 55/97, 38/2002, 33/2003, 19/2004, dhe 51/2005).

Neni 132

Ky ligj hyn në fuqi ditën e tetë nga dita e botimit në "Gazetën zyrtare të Republikës së Maqedonisë", ndërsa do të zbatohet pas një viti nga dita e hyrjes së tij në fuqi.

www.slvesnik.com.mk
contact@slvesnik.com.mk

Издавач: ЈП СЛУЖБЕН ВЕСНИК НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА, ц.о.-Скопје
бул. "Партизански одреди" бр. 29. Поштенски факс 51.
Директор и одговорен уредник - Тони Трајанов.
Телефони: +389-2-3298-860, 3290-471, 3290-449.
Телефакс: +389-2-3112-267.

Претплатата за 2006 година изнесува 9.200,00 денари.
„Службен весник на Република Македонија“ излегува по потреба.
Рок за рекламации 15 дена.
Жиро-сметка: 30000000188798.
Депонент на Комерцијална банка, АД - Скопје.
Печат: ЦЕТИС ПРИНТ ДООЕЛ увоз-извоз, Скопје.

ISSN 0354-1622

20060114